

ERİK AĞACI ÖYKÜ

Kültür- Sanat- ve Edebiyat Dergisi

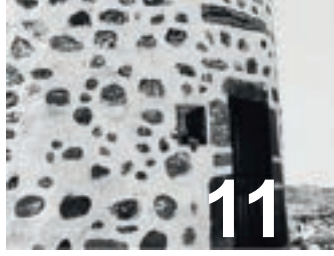
Mart - Nisan 2024 Yıl:4 -Sayı:26
fiyat: 40 tl

İşte Şimdi Yüreğinde
Bir Abajur
Prizlenmişti.

Rıdvan Yıldız - Mutallip Saydulla - Heybet Akdoğan - Sophia Jamali Soufi - Halil Maraş
Halis Tamkoç - Cemal Karsavran - Faik Kumru - Hasan Çelikkol - İbrahim Şaşma
İsmail Türkdoğan - Esat Anık - Hızır İrfan Önder - Fatma Türkdoğan - Kazım Demir
Binnur Tekinalp - Emine Peker Şansal - Sinan Şuekinci - Hayrettin Yazıcı - Elmas Tunç
Nermin Güday Kaçar - Hava Kantar Yıldırım - Hatice Eğilmez Kaya - İsmail Okutan
Sibel Unur Özdemir - Gazel Yiğit - Nurdan Aladağ

İÇİNDEKİLER

Kelimeler Getirdim
Unutmaya
Rıdvan Yıldız **03**

Mesaj Tahtası
Mutallip Saydulla **04**

Sevdan Gözlerimde
Asılı İntihar
Heybet Akdoğan **05**

Tersi
Sophia Jamali Soufi **06**

Derviş
Halil Maraş **07**

Minik Şehitlere
Filistin Çocuklarına
Halis Tamkoç **08**

Bir Gül'ü Ver
Cemal Karsavran **09**

Kudüs
Faik Kumru **10**

Gün Işığı
Hasan Çelikkol **11**

Portakal Kokulu Vedalar
İbrahim Şaşma **12**

On Yedinci Yaş
İsmail Türkdoğan **14**

Duymak İstemem
Esat Anık **15**

Şair Ne Yapmalıdır?
Hızır İrfan Önder **16**

Ömür Gemisi
Fatma Türkdoğan **17**

21**24****28****34****32****36****Erik Ağacı Öykü 2 Aylık
Kültür-Sanat ve Edebiyat Dergisi****Mart-Nisan Sayısı 2024
Yıl:4 Sayı:26****Yayın Kurulu**

Ayten Dirier

Betül Fırat

Binnur Tekinalp

Enver Karahan

Fatma Türkdoğan

Gülçin Granit

Hatice Eğilmez Kaya

İnci Yılmaz Şimşek

Muhammed Balaban

**Sahibi ve Genel
Yayın Yönetmeni**

Serpil Tunçer

**Sosyal Medya
Muhammed Balaban****Fotoğraf, Çizgi ve
Grafik Tasarım**

Gülse Tunçer

gulsetuncer@outlook.com

Dergi iletişim ve eser gönderimi için**erikagacidergi@hotmail.com****erikagacioyku.com****Dilsiz Sevda
Kazım Demir****18****Sandıktaki İzler
Binnur Tekinalp****19****Çukur
Emine Peker Şansal****22****Kadın
Sinan Şuekinci****23****Şiirde Kısa Bir
Yol Denemesi
Hayrettin Yazıcı****25****Sisifos Balığı
Elmas Tunç****26****Maziye Götüren
Tanecikler
Nermin Güday Kaçar****27****Üç Taş veya Sidik
Yarışı
Hava Kantar Yıldırım****29****Bugün Efkarlıyım
Hatice Eğilmez Kaya****30****Dolunay Tuttu Bu Gece
Elimden
İsmail Okutan****31****Başkent Ankara
Sibel Unur Özdemir****32****Kuyunun Prensesi
Gazel Yiğit****33****Cemre'nin Çılgılığı
Nurdan Aladağ****35**

Kelimeler Getirdim Unutmaya

**Doğum sırasından parçalı sesim
Benimle mi yaşayacak ölene dek?**

**İçim, sessizliği anlatılmamış bir göl ülkesi
Kuraklığı yüksek perdeden sözler,
Birikiyor kıyılarımda çarpan tenlerin
Savrulmuş yapraklarından**

**Yarısı kopmuş teldir gönlüm
İnsanlar düşer azar azar
Soğuk içerilere kadar
Kırılmış hüzün kilitleri öylece ortada**

**Besteler geceyi yaralamak için
Acının ahengi bozulmasın diye
Kelimeler getirdim unutmaya
Uyusam belki dinlenir dünya**

Mesaj Tahtası

Sonbahar gelse
Kırılır çatır çatır çocukluğun camları
Baharda
Bitişir yollar dönüp aslına
Yazda
Erir mi sevgilinin yüreği?
Kışta
Donar mı sevişse de gönül isteği
Fark etmez
Nasıl olsa ikimiz için
Ayrılık ve ölümün neliği?

Sevdan Gözlerimde Asılı İntihar

*deniz gözlerinin özlemiyle
kuruyan l zambağı bendim
dokuz boğumlu canla
senle ölüm arasında
tükenmez bir umudun sebebiydim*

**susmadı acıları sır eyleyen yankılar
gözlerine değince umudum
bin yıl geçti diyordu ulaklar
yaşanılan
Ömür trps değildi
ehremdeki kıvrımlar
canhıraş hlime tercmandı**

**yokluğuna yknd hasret
yıldızların yakınına varamasam da
aşk gt gökyüzüne
nicedir başucumda uyuyor ayın şavkı
sabahın kuşları gelirken
adın seher kuşu muydu
kimsesiz uçuşun
fecri ağlatıyordu**

**gün sustu
sanki bir kayıt düşmüşsün karanlığa
gölgenin alazında sönüyor güneş
geçtiğin her yeri silerken rüzgâr
sevdan gözlerimde asılı intihar**

Tersi

Gülümsemeler nereye gidiyor?
Şiirler kendilerini nerede saklar?
Bir parçam hâlâ anıları örüyor
Pencereler, olmayan insanların yansımasıdır
Biliyorum, bu akşam kimse bana gelmeyecek
Beni rüyada gören cesetten kalkarım omuz silkiyorum
Ölüm yere düşer
Ters günler, ters çevrilmiş saatler, ters kelimeler hayallerime geri dönmeme izin ver
Ağaçların düşen yaprakları hatırlamadığı kışa...

Derviş

var deyip pazarları gezersin derviş
nar deyip yangın yeri seçersin derviş
kar deyip yokluktan mı geçersin derviş
nasıl olur benden muhabbet beklersin

sözünden ağır olan özündür derviş
menfaat de bendeki gözündür derviş
gülen yüzüm de sana hüzdür derviş
nasıl olur benden muhabbet beklersin

her doğru yol senin izin midir derviş
her helal lokma da sizin midir derviş
açıkta duran da gizli midir derviş
nasıl olur benden muhabbet beklersin

postum yok ki fani dost bulayım derviş
kastım yok ki kula kul olayım derviş
boş olmadan kime ne dolayım derviş
nasıl olur benden muhabbet beklersin

Minik Şehitlere
Filistin Çocuklarına

Büyüdü aniden bir çocuk
Ardınca çocuklarla
Kayboldu çocukluğu –mavi umut,mavi boncuk-
Kayboldu uçurtma ve kuşlar
Ve tüm bir gökyüzü... kapkara bir sayfa gibi
Ağdı geceden karaydı çünkü
İNSANLIK DEDİKLERİ KOPKOCA BİR YARA!

-Oyuncak nedir ?
Bomba atan uçaklarınız oldu mu hiç?
Ağladığınızı unutturacak gürültüler
çıkardı mı tanklarınız, tüfekleriniz?
Çocuğu olmayan adamlar...
Komandoculuk oynadı mı sizinle?
Büyümek...öfkedir...bir öfke kuduruğu köpektir...
Taş kalbini mermileyen
-Çocukluk nedir ?
Ben unuttum
Gözyaşım...ya gözyaşım da kalmadı...kurudum

Büyüdü aniden bir çocuk
Ne olduğunu anlayamadan daha
Zamanın ötesine geçiverdi
Kırk imbikten süzölmüştü sanki de farkında mıydı
Zalim bir oyun değil hayat!
Hayır... hayır küçüğüm... sen onları öyle bir zindana attın ki
Kirli bir kafa, kirli bir kalp, kirli bir ruh nedir bilmiyordun daha
Ve hâlâ ve asla bilmeyeceksin...
Sen onları öyle bir zindana attın ki
Süt kokunla...Oraların reyhanıyla
Çıldırıyorlar bir bir
Herşeyleri var... hiçbir şeyleri yok
Sende arıyorlar kaybettiklerini
Sen cennettesin küçüğüm...onlar cinnette

Kalemi kırılısın biz büyüklerin
Bedenim tabuta benziyor değil mi?
Ruhumu gördünüz mü ?
Anlatamam açıklayamam bunların hiçbirini çocuklara
Neden? Yoksa karakutuları gömdünüz mü?

Büyüdü aniden bir çocuk
Çok derin çok büyük bir acıyla karşılaşp
Büyüdü ve öldü aniden
Yarınları çekip aldı yanına
'İNSANLIK ÖLMÜŞTÜ' diye...

Bir Gül'ü Ver

aşkı sende büyüteğim
bebek yüzünde
kestane gözlerinde
saçının her telinde
saz ol
türkü ol dudağımda

şarkılarda seni bulayım
nağmeler sesinle şenlensin
sigaramın dumanında
kıvrım kıvrım özlem özlem
gözlerimden geçerken
sen ol dağlayan yüreğimi

ateş olup yak
hadi uzat ellerini
bir şeyler de
susma
ya unut de
ya umut de
bir gül'ü ver

Kudüs

ah sahıpsız Şehir ey Őanlı Kudüs
zalim siyasete ricaline süs
Şimdi kimsesizsin kalbin bize küs
yüreğinden taŐar yetim hıçkırık

manzara karanlık ümitler sönük
hasımların kavi yârenin çürük
avucun semaya Rabbine dönük
düşüncen bulanık fikrin dağınık

duygusuz vicdanlar sağır kulaklar
âleme duyurmaz acem ulaklar
dua okumakta öksüz dudaklar
ifade samimi manası açık

hamaset elinde oyuncak oldun
üç semavi dine hep kucak oldun
yerle gök arası salıncak oldun
toprağın bereket dilin barıŐık

kadim tarihinde hüzn gezmekte
gücü yeten herkes seni ezmekte
kimi var ki malı mülkü dizmekte
huzurun göç olmuş için karışık

kutlu mihmandarın hedef vermekte
geride kalanı her an görmekte
taŐına toprağına can sermekte
çifıtta cesaret müslim pısırık

gönül dinlenirdi Zeytin Dağı'nda
kutsi mekanlar solunda sağında
nice hatırası var sandığında
gündüzü aydınlık gecesi ışık

Gün Işığı

Hep aynı hikâyede anlatılan bir hiç değilim
Umurumda değil akrebin görünmeyen öfkesi
Orada, ona cehennemine gitme zamanı dedim
Tetiği çekmeden önce
Uzun sürmüş yanardağ patlaması sustu

Gözyaşı dökülmedi hiç

Ben, orada, martılara seslendim
Düş evreninde değilsiniz dedim
Kapısı ve penceresi olmayan odalarda yaşayan
Son zalimi öldürdüm yer kabuğu üzerindeki
Mahpusluğunuz bitti, özgürce uçabilirsiniz

Kimse geriye dönüp bakmadı hiç

Portakal Kokulu Vedalar

Bütün telefonlardan korkuyorum anne
Ve bir ceylan ürkekliğindeyim
Ambulans sirenlerinin nazarında
Bir tek beni mi buldular anne?
Bu hicran ve bu hüzün pazarında...

Akşam beraber soyduğumuz portakalın
Kokusu vardı dudaklarında
Çukurova'nın güneşi gibi gözlerine ne oldu anne?
Bir bardak su iste benden
Bütün Akdeniz'i doldurayım avuçlarına
Benim yüreğime pranga vurulur
Düğüm atılırken senin ayakuçlarına

Bütün duvarlar öksüz şimdi
Baktığın pencereden hicran sızıyor
Şimdi bütün şiirler seni söylüyor
Ve bütün şairler seni yazıyor

Penceremin pervazında dizili saksıların gizli öznesi annem
Mutfak penceresinin altını bekleyen bir kedinin karın tokluğu
Neden reva gördün bu yalnızlığı bana
Bu amansız yokluğu

Çivit mavisini gecelere şavkını düşüren ayı yitirdim anne
Sabahın seherinde üzerimi örten o sihirli el zayı
Kimden sorulacak bütün çiçekler?
Hacer misali avuçlarını zembem membağına kim çevirecek?
Yüreğimdeki söküğü hangi terzi diksin anne?
Hangi kan dolaşsın damarlarımda?
Söylesene ben hangi nefesi çekeyim ciğerlerime?

Boğazımdan geçen bir tas çorba kadar sıcaktın annem
Su kadar azizdin, aktın da aktın
Güneş tenimi yakarken
Alt ettin güneşi de yüreğimi yaktın.

Efsun yüklüydü dudakların anne.
Gidenin ardından döktüğün bir tas su getirirdi seveni sevdiğine
Kıraç topraklara cemre düşürürdü tebessümün
Ve sen ağlarsan bir gecede bütün saçları ağarırdı Anadolu'nun
Senin nefesinle onardı bütün yaralar
Parmaklarının ucunda kar beyazına dönüşürdü
Bütün katrani karalar

Naftalin kokulu bir evin sararmış perdelerine
Ve duvarlarındaki örümcek ağlarına düşüyorum
Anne üşüdüğüm kadar yanıyor
Yandığım kadar üşüyorum
Neden senin ayak izlerin var bu şehrin bütün sokaklarında
Güneş yanığı yüzünü güneşten kıskandığım kadın
Hasret yanığı yüreğini kor ateş sandığım kadın
Bir şubat sabahında ansız gidişin
Yandığım yandığım yandığım kadın

En çok başımı yaslamayı özledim bağrına
En çok saçlarıma dokunmanı
Nefes almanı anne
İçli bir of çekmeni
Pencerenin pervazında sokağa bakışını
Gurbet akşamlarında boynunu yıkışını
Sabah olmadan sobayı yakışını
Ben sende tanıdım kadın, güneşin doğuşunu
Güneşin batışını
Şu bendeki yüreğin coşkuyla atışını
Dünyanın bütün renkleri karar kılmıştı
Saçlarının aklarında
Anne
Akşam beraber soyduğumuz portakalın
Kokusu vardı dudaklarında

Müsebbibi benim o derin çiziklerin
Ve tek suçlusu o çizgilerin yanaklarında
Anne
Bedenin soğumamıştı hâlâ
Akşam beraber soyduğumuz portakalın
Kokusu vardı dudaklarında

Şimdi bir tek düşlerime düşmen var
Çocuk yüreğimin tüm adaklarında
Anne
Akşam beraber soyduğumuz portakalın
Kokusu vardı dudaklarında

On Yedinci Yaş

Bir sonun başlangıcındayız biz
Ve sen de benim gibi içli
Mutlu günlerimiz susta
Ve o toz pembe dünyamız
Şimdi tanrılar panayırında.

Sen cıvı cıvı on beşli
Bugün on yedinci yaşta
Bir düşündüğünü bir daha düşünmeyen
Birbirini bulmayan savruk saçlarda
Bir hüzün bir küskünlük şimdi
Dalgın bir öğrenci edasında
Sınıfta caddede okulda
Bir garip hâl var on yedinci yaşta.

Gemiler kalkar boş rıhtımlardan
Gemiler süzülür
Kuş yüreği hâllerimize
Met sitmasına tutulmuş
Denizler gibi dalga dalga.

Bana onu hatırlatan siz
Neredesiniz deniz yosunları
Hani ya kokularınız
Nerede eski zaman kadırgaları
Nerede o kentte unuttuğunuz kız.

Verin artık sihirli değneğimi
Siz susun imbatlar
Ve siz gamze yüzlü denizler
İstemiyorum yağmurlarınızı.

Akşamla hüzünlü şimdi sahiller
Bir endişe içinde Poseidon
Bin uluma girdapları pusuda
Ve salık verdiği yerler
İşte Venedik işte Sicilya
Bildiğim tanıdığım
Hani ya deniz kızım nerede?

Duymak İstemem

Sözümü sakınır, saklarım sanma;
Kimseden kötü söz duymak istemem.
Davete icabet gerektir amma;
Namert sofrasından doymak istemem.

Sarınıp zulmetin simsiyahını
Almamak gerekir garip ahını.
Zalimin yüklenip tüm günahını
Kendi terazime koymak istemem.

Hayatım yarışır zamanla, anla;
Bu yaşa erince beni de anla!
Bunun ilgisi yok dinle imanla;
Daldığım hülyadan aymak istemem.

Arzular, hayaller olsun isterim,
Gönüller sevgiyle dolsun isterim.
Geriye bir eser kalsın isterim;
Verdiğim karardan caymak istemem.

Böyle işte, anla! Bu benim tarzım.
Bu benim inancım, sünnetim, farzım;
İki cihan için Hüda'dan arzım:
Nefsimi haramla boğmak istemem.

Şair Ne Yapmalıdır?

Suya sabuna dokunmayan şiiirler
yazmamalıdır şair
kendisi tütmeli, sözcükleri yanmalıdır!..

Haksızlıklara karşı, duyarsızlıklara karşı
hiç susmamalıdır şair
kendisi hakkı söylemeli, sözcükleri kazan kaldırmalıdır!..

Ortadoğu'da, Filistin'de, Gazze'de kıyım yaparken Yahudiler
börtü böceklerle, aşk meşkle uğraşmamalıdır şair
kendisi bilenmeli, sözcükleri savaşmalıdır!..

İsrail'in zulmü arşa dayanmışken
sözü eveleyip gevelememelidir şair
kendisi harbi olmalıdır, sözcükleri hakikatli...

Dünyanın da çağın da çivisi çıkmışken
zamana yenik düşmemelidir şair
kendisi dik durmalı, sözcükleri seferber etmelidir!..

Ömür Gemisi

Satrançta son hamleydi genç kadının yaptıkları...

Yorgunluklarını birbirine yaslanarak gideren umur görmüş ahşap evlerden birinin üst katında oturan genç kadın; insanîyetinin olanca azgınlığını kusuyor, vicdan sıtmasına tutulmuş bedeni durmadan şahlanan vahşi atların iri kıyım adımlarıyla tepiniyordu. Deliliğin hezeyanıyla tehditler savurarak sonbaharının son demlerinde lokmalarını isteksizce çiğnediği akşam sofrasına oturmuş ihtiyarı bilerek ve isteyerek tedirgin ediyordu...

İdare lambasının loş, uçucu hanelerle aydınlatıldığı odanın kuytu köşelerinde dolaştı kuyu suları gibi karanlık gözleri... Çökük avurtları, gölge gibi zayıf bedeniyle yorgun gözüküyordu yaşlı kadın. Demir maske gibi duran yüzü, zavallı dilsiz gönlü, omuzlarına binen yüklerin ağırlığıyla bodurlaşan cüssesi taş kesilmiş gibi kalakalmıştı. Yüzü ölüm sarılığına bürünmüş, vücudunun ve kalbinin zembereği kırılmış, fırtınanın hummasıyla mezar taşları kadar ketumdu...

"Bu son gecen ihtiyar!"

Duyduğu bu cümle kulağına çalınan birkaç cümleden kalan tortulardı. Etine, kemiğine nefret ve tiksinti sinmiş taşkın ruh hâliyle, manevi kırıklık ve bezginlik içinde yaşamaya çalışan yaşlı kadına zekâdan, nezaketten yoksun ağız dolusu küfür ediyor, kötü söz sarf ediyordu...

Ensesinden buz parçası kaymışçasına titreyip ürperdi. Kabahatli bir tavırla başını öne eğip uzun, azaplı düşüncelere daldı. Kirpiklerinin uçlarında birdenbire beliriveren damlalar; çöken çürük dünyasındaki sönen ışığına duyduğu hasretin, onun yokluğuyla içine düştüğü hiçlik duygusunun, namerde muhtaçlığının, tek başına kalmanın verdiği yıkıntının nişanesiydi... Bedeninde her hücresinin yırtıldığını, her kemiğinin eğelendiğini hissedip devrik gözlerle titrek, puslu, kendisinden giderek uzaklaşan geçmişinin çağrılarına ram oldu...

Gençliğinin olanca hoşluğu ve gamsızlığıyla oğlunun kendilerine eş adayı olarak seçip tanıştırdığı ilk gün ısınamamıştı gelinine. Yüksekten bakan tavırları, bitip tükenmez istekleri, marazi yapısı, hoşnutsuz davranışlarıyla; ilk günlerinde tiryakisi olduğu yuvasına her akşam koşarak gelen oğlunu bezdirmiş, ailesinde görüp hasretini çektiği mutluluğu içkide, dost meclislerinde aramaya yöneltmişti. Alkol yorgunu genç bedenlerin fattan göz süzüşlerine, âlemin yanardöner prıltılarına aldanıp harama uçur çözen biri hâline gelmişti. Yaşamını çember gibi saran alışkanlıkları yıldızlar silininceye kadar uzuyor, hoşgörü eşliğini gittikçe aşan genç kadın tüm hincını dile gelmeyen bir düşkünlükle ana babasına bağlı olan eşinin ailesinden çıkıyordu.

Yaşantılarının keskin köşelerini yumuşatmaktan yorgun düşen yaşlı babanın yüreği, dondurucu bir aralık akşamında esen uğultulu rüzgârların ısıkları arasında ansız ve acısız duruverdi... Kahkahaların çoktan terk ettiği bu evde suskun dili ve gittikçe daralan nefesinin elverdiği nispette yaşamaya çalışan kocamış kadın hüzne boyalı dört duvara düşen gölge-siyle ve her dem taze tuttuğu anılarıyla baş başa kaldı...

Beyni pelteleşen yaşlı kadın, içinde bulunduğu ruhsal karmaşayla anlamadı önceleri gelininin zorla aklına soktuğu biricik oğlunun dediklerini... Kalbi geceleri kıyıya vurup çatlayan dingin dalgalar gibi ağır aksak çarpmaya başlamış, fırtınayı haber veren tazyikli bir hava içinde yaşamaya mahkûm edilmişti. Memeden kesilmiş çocuk mahmurluğuyla, ruh gibi gezindi hatıralarını peşinde sürükleyerek odaların içinde. Boğazını sıkın güce karşılık verememenin ezikliğiyle, yatıştırıcıların sakin dünyasına sığındı bir süre. Huzursuzluk onu dibe çekiyor, sökülüp atılması gereken düşüncelerin her çılığı başka bir çığığa neden oluyordu. Yatağa her yatışında karanlık ve kocaman bir gölgenin üzerine abandığını düşünüyor, kendini, kurduğu kapanın demir kısılcasına bir bacağını kaptırmış avcı gibi hissediyordu. Yolunu şaşırması bir yolcu gibi yanı başına geliveren kış günlerine kadar sürdü anılarından kopmak için kendisiyle yaptığı kavgası...

Yenilmişti işte... Yaşamının ruhunda oluşturduğu derin çiziklerle omuzları iki yanına yığılmış, gelininin tüm çirkefliklerine son verecek kararını vermişti. Evet, bugün evinde geçireceği son geceydi... Gecenin sabaha evrilen saatlerine kadar rüyadan ziyade kâbus denilebilecek görüntüler gece boyunca beynine üşüşüp durmuş, uykuya düşmeyi başaramamıştı.

Ezan vakti şafağı lal renginde bir alev sararken; tespihini parmağına dolamış, elleri dua kıvamında Allah'a açık, dudakları kıpır kıpırdı.

Hazırım... Yeni yılın ilk günü evimi, hatıralarımı geride bırakıp; günlerin ağır ve maksatsız sürüklendiği, ömür gemimin sereni kırılıncaya kadar yollarımın aynı kaderde keşiştiği ak saçlılarla beraber olacağım huzurevine gitmek için...

Hazırım... Elveda gençliğimi, mutlu günlerimi geçirdiğim güzel evim...

Elveda umutlarım, heyecanlarım, hatıralarım...

Sevgili eşim, biricik oğlum... Gelinim...

Elveda... diye fısıldadı.

Dilsiz Sevda

Sıcak bir ağustos gecesinde davullu zurnalı düğün sesi bir yana, uzaktan gelen portakal kokuları başımı döndürüyordu. Bir daha bu güzelim narenciye kokularını alabilir miydim, bilmiyordum. Tıpkı içimdeki hüznün gibi, kızılı erkekli halay kaç dolam olmuştu, şaşkındım. Babam yaşamış olsaydı yine verir miydi, koparır mıydı beni toprağımdan kökümünden... Bunu bilmem imkânsızdı. Ne olursa olsun gelin olup tanımadığım şehre, bilmediğim adama gidemem... Bu evden bir tas çorba çıkmaz mıydı bana, seve seve çalışırdım portakal bahçelerinde. Hem yine görürdüm onu, yine gözlerime bakıp anlatırdı belki yüreğimi okşayan sesi ile hikâyesini...

"(Bir adam bir düş gördü ve uyandığında düşünüyorum yorumlaması için kâhine danışmaya gitti. Kâhin adama, 'Bana uyanırken gördüğün düşlerle gel ki, anlamlarını sana söyleyebileyim. Uykuda gördüğün düşler ne benim bilgeliğime ne de senin hayal gücüne aittir.' dedi.)"

Gözleri parlıyordu, cevap veremeden mutlu şekilde dinlemiştim onu. Gülümseyerek bakınca, içimdeki volkan harekete geçip gözlerinde bulmuştum kendimi.

"Beğendin mi?" diye sorduğunda başımı sallayarak onay vermiştim. "Sevdiğim Doğulu bir yazarın kitabından okudum." demişti.

Şimdi yanımda olsa, yine gözlerime doğru eğerdi başını, konuşmamı beklerdi. Başta olduğu gibi, yoksa kendisini anlamadığımı mı sanırdı? Belki bir kere daha görürdüm gözlerini, gülüşünü... Görür müydüm? Yok, yok bitti! Nerde!

Sonun başlangıcı olan o kasım ayının cumartesi sabahı, güle eğlene gitmiştik portakal bahçesine. Kızlar kamyonettin sallana gidisine uyum sağlayarak hem söyleyip hem oynuyorlardı.

"Duvar da elek mi olur? / Elkızı melek mi olur?"

Küfelerle portakal taşıyan ellerimizdeki dal çiziklerini gören, gönül koyar mı ki bize? Çorba saati gelirdi birazdan, o zaman gönlüm yerinden oynardı. Patronun öğretmen oğlu dağıtırdı çorbaları. Bilmezdi kalbimin nasıl dağılıp toparlandığını. Kendisini görünce içim titrerdi.

Polis arabaları tarlaya gelince ortalık toz dumana belenmişti birden. "Polisler niye alır Rıfat'ı?" diyemedim, dillendiremedim sevgimi. "Seviyorum seni Helin." dedikçe eğildi başım, diyemedim... Dilsizliğime kızdım defalarca, neyin cezasıydı bu dilsizliğim.

Anam kızar gözükür, hep söylenirdi. Hem üzülür hem de bastırırdı duygularını. Durup durup, "Yakışır mı yetim, dilsiz kıza, beyin öğretmen oğlu?" der de başka bir şey demezdi. Bilirdim içi yanardı kınalı kuzusuna. Benim de içim yanardı. Kışa inat, kışa kahr... Kış bitti, bahar bitti, yazı göstermediler bana...

İzmir'e, kendi toprağımdan, kendi dilimden birine gelin ettiler beni aile büyüklerimin kararıyla. Ağıtlarım boşa. Hayır demek için, bomba gibi patlar dilim, lakin dönmez...

Dilsizliğime isyanım... Sığındığım kapının karısıyım işte, sadece o kadar. İyi ki dilsizim... Kocam, okulu anlatır da anlatır. Çocukların kavgalarını, gürültülerini, neşelerini...

"Keşke hademe değil de öğretmen olsaydım, ne güzel olurdu değil mi?" der arada bir. Hüznümü içimde boğarak başımla, gözümle gülümserim sadece. Öğretmenleri anlattıkça aklım gider, bir önceki kışa. İhanet midir bu? Değil. İhanet. Aklım gider gelir. Evet... Hayır...

"Ben de öğretmen olsaydım, bize de gelirdi değil mi öğretmenler. Davet etsek olur mu Helin?" demişti bir gün.

Başımı eğince evet dediğimi anlamıştı.

Hafta sonu bazı öğretmenler misafirimiz olmayı kabul etmişti. Kocamda bir telaş, bir sevinç... Öğretmenlerden birinin Van yemeği isteği üzerine keledoş bile yaptı. Sofra hazır, keledoşun kokusu kapı eşliğinden dışarıya dağılmakta. Zil çalıyor. Kocam kapıyı açtı.

Elimdeki sürahi yere düşüp tuzla buz oldu, Rıfat karşımda duruyordu. Kalbime saplanan kızgın şişin cızırtısını hissettim o an. Öylece donakaldım. Dilsizliğime sitemimim yok, önceden dilim olaydı.

Sandıktaki İzler

Defterleri özenle poşetten çıkardım. Yılına göre sıraladım. Bir süre öylece karşılarında oturdum. Bugünkü koşturmam yaşlı bacaklarımı yormuştu. Beni bir fotoğraf sürüklemişti bu yaşanmamış maceraya. Bir kahve, atıştıracak bir şeyler almalıyım. Sigarayı bırakalı, yani beş yıldır kahve tiryakisi oldum. Benim için geç gelen bir alışkanlık. Mutfağa giderken salona, her zaman açık duran kapıdan Meliha'ya baktım. Saçma sapan bir dizide gözleri takılmış, elindeki şişlerle boğuşuyordu.

-Canım kahve ister misin? Kendime yapacağım.

Göz ucuyla bakıp "Hayır" dedi. Karşısındaki yalancı dünyanın içinde gibiydi. Belki de seslendiğim için gerçek dünyadaki bana kızmıştı. 37 yıldır evli olduğum kadın, fotoğraftaki kadın kadar yakın değildi bana. Kahveyi yaptım, iki kurabiye aldım. Çalışma odamdan girince kendimi güvenli hisseden sadece ben miyim? Odamın kapısı kapandığında yüksek surlarla çevrili bir kalede gibiyim. Kelimeler sıralandığında güvenli kalenin kralı benim. Hiç yaşanmamış ya da ortaya çıkmamış hayatları fethetmeye hazırım. Size bu yazıyı yazma nedenimi anlatayım.

"Her şey, eskiye merakım yüzünden başladı. Bu merakta yaşlandıkça ortaya çıktı. Herkes bir şey söylüyor kafasına göre. Ben zamana tutunma diyorum. Neyse ben asıl konuya geleyim. Her zaman gittiğim eskici dükkanlarından birine girdim. Yeni bir şeyler var mı diye bakıyorum. Saffet Usta üst üste yığılmış sehparın arkasından iki ayakkabı kutusu büyüklüğünde bir sandık çıkardı. "Nuri Bey, bu yeni geldi. Benim incelemeye vaktim olmadı. Siz bakın! İşe yarar bir şeyler var mı?" Sevinçle sandığı aldım. Sandığın üstünde elimi gezdirdim. Acele etmeden kapağı açtım. Kim bilir kimin ya da kimlerin hayatına girecekti. Sandıkta bir kitap, birkaç siyah beyaz fotoğraf, solmuş kırmızı bir elbise, imitasyon inci bir kolye çıktı. Kim bilir hangi evin görkemli salonundan eskici dükkanına düşmüş yemek masasının başına oturdum. Fotoğrafları incelemeye başladım.

İlk fotoğraf birkaç lise öğrencisinin okul bahçesinde verdiği pozdan ibaretti. Neşeye gülüşen beş kız ve iki erkek. İkinci fotoğraf bir nişanda çekilmişti. Nişanlı çift tam ortada durmuş, kurdeleli parmakları ileriye uzanmış, tepsideki makasın kurdeleyi ayırmasını bekliyorlardı. Çiftin sağında iki orta yaşlı kadın, solunda üç genç kız gülümsüyordu. Üçüncü fotoğraf diğer fotoğraflarda da olan uzun düz saçlı kızın tek başına bir binanın önünde poz verdiği fotoğraftı. Kızın gözleri ileriye kenetlenmiş, ışıltısız bir gülüşle dudağı kıvrılmıştı. Ne güzel ne de çirkin denilebilecek bir yüzü vardı. Her gün yanımızdan geçen, dikkat çekmeyen yüzlerden biriydi. Baktığım fotoğrafları masanın sol tarafına koydum. Sıradaki fotoğrafı aldım. Aldım ve öylece donakaldım. Elimde kendi fotoğrafımı tutuyordum. Benzetiyor muyum diye iyice inceledim. Ama fotoğraf benimdi. Kendimi tanımaz mıyım? Yirmili yaşların başında çektiğim vesikalık fotoğraf. Sararmış soluk fotoğraf kağıdının üstünde tüm canlılığımıyla gülümsüyorum. Gözlerim umutla, pervasızlıkla hayata meydan okuyor.

Fotoğrafımın altında 'Stüdyo Mahir' yazısı okunuyor. Kocamustafapaşa'da, o yıllarda sanatçıların fotoğraflarını çeken Sosyete Mahir'i nasıl unuturum. Bir an gençlik yıllarıma gittim. Dünyanın hakimiyim gibi hissettiğim yıllar.

Üniversiteyi yeni bitirmişim. İstanbul Hukuk'tan üçüncülükle mezunum. Havamdan geçilmiyor. O zamanların ünlü avukatı Baykal Kazancıoğlu'nun yanında staj yapacağım. İşte o staja başvurmak için çektiğim fotoğraftı bu. Bende bile yoktu. Bu sandıkta ne işi vardı? Aceleyle bir iz bulmak umuduyla diğer fotoğraflara da baktım. Aynı kadının farklı zamanlarda, genellikle aynı insanlarla çektiği sıradan fotoğraflar... Sandıktaki kitaba gözüm ilişti. 'Kıskanmak, 'yazarı 'Nahit Sırrı Örik.' Yıpranmış kitabı elime aldım. Bu kitabı okuduğumu hatırlıyorum. Pek de popüler olmayan bu romanın fotoğraflarla birlikte saklanacak kadar ne önemi olabilir ki? İlk sayfasında "Ayşe İlseven'e sevgilerle, Nuri Özdemir, 31Aralık 73" yazıyor. Kitabı ben imzalayıp vermişim. Ama Ayşe İlseven ismi bana bir şey hatırlatmıyor.

Acaba bu ad fotoğrafların sahibi mi? Kitabın sayfalarını karıştırırken masaya bir kâğıt düşüyor. Bir kalp çizilmiş. İkiye bölünen kalbin bir tarafında Ayşe, diğer tarafında Nuri yazıyor. Yani benim adım. Altında "Seni çok seviyorum Nuri," yazısına bir papatya eşlik ediyor.

Hafızamı zorluyorum. Ayşe diye bir flörtüm hiç olmamıştı. Fatoş, Nehir, Perihan, Gülay ve sonunda Meliha... Hızla okulu, çalıştığım iş yerlerini düşünüyorum. Bir iki Ayşe geçiyor gözümün önünden. Ama hiçbirinin bu soluk yüzlü kıza ilgisi yok gibi. Saffet Usta'ya sandığı nereden aldığını soruyorum. İki sokak ileride Tuna apartmanının kapıcısı daha bir saat önce getirmiş. Üçüncü kattaki dairenin sahibi ölmüş. Yalnız yaşayan bir kadıymış. Çoluğu çocuğu da yokmuş.

Kapıcıdan daha fazla bilgi alabilirdim. Kafamda bin bir düşünceyle dükkândan çıktım. Tuna apartmanını bulmam zor olmadı. Şişli'nin gözde olduğu dönemlerden kalma görkemli bir yapıydı. Kapıcı ferforje kapıyı silmekle uğraşıyordu. Kapıcıya Ayşe İlseven'in eski bir iş arkadaşım olduğunu, eskicide fotoğraflarını görünce yakınlarına başsağlığı dilemek istediğimi söyledim. Kapıcı şüpheyle baksada da 200 lirayı cebine sıkıştırınca hemen anlatmaya başladı. Elime de bir kâğıt tutuşturdu.

"Ayşe Hanım'ın yeğeninin telefonu. Başsağlığı dileyebilirsiniz ya. Başka yakını yok."

Cep telefonumdan kâğıtta yazılı numarayı aradım. Kapıdan bir iki adım uzaklaştım. İfadesiz bir ses "Alo, alo" diye seslendi. Birkaç saniye ne diyeceğimi bilemeden bekledim. Sonra yavaşça cevap verdim. Adı Birsenmiş. Kendimi tanıttım. Başsağlığı dilemek için aradığımı söyledim. Telefondaki ses hem çok şaşırmış hem de çok sevinmişti.

"Halam için tek arayan siz oldunuz. Çok üzgünüm. Pandemiden dolayı bu yıl Türkiye'ye gelememiştim. Oysa her Nisan ayında on günlüğüne gelir, Teyzeme tatile çıkardık. Bu sene onu görmek nasip olmadı."

Birsen'e teselli edecek birkaç cümle söyledim. Türkiye'ye dönmeyi düşünmüyormuş. O yüzden evi satacakmış. İlgilenip ilgilenemeyeceğimi sordu. İstanbul'da pek tanıdığı yokmuş. Ne kadar istediğini sordum. O semt için çok uygun bir fiyat söyledi. Bir anda kendimi hesap yaparken buldum. Bankadaki birikim, bir de benim emektarı satarsam parayı denkleştirebilirdim. Bir şeyler söylüyordu ama hiçbirini duymamıştım.

"Bana biraz zaman verebilirseniz evi ben almak isterim. Yabancıya gitmesine gönlüm razı değil."

Bir an durdu, konuşmadı. Önce iç çekişi geldi kulağıma. Sanki duyguları da dalgalara tutunmuş cep telefonuyla bana ulaşmıştı.

"Çok sevindirir." dedi. Gözünden iki damla yaş geldiğine emindim.

"Para konusunu dert etmeyin! Ancak iki ay sonra İstanbul'a gelebilirim. İşlemleri yaparız."

"Toparladığınız kadarını verirsiniz. Kalanı hallettiğinizde hesabı yatırabilirsiniz. Bana şimdi Dursun'u verebilir misiniz?"

Dursun, şu bizim uyanık kapıcı olmalıydı. Kulakları bende, eli kapının aynı yerini silmekte olan kapıcıya seslendim.

"Dursun Bey, Birsen Hanım sizi istiyor."

Dursun telefonda "Tabi Efendim, olur efendim," gibi cevaplarla karşılık verdi. Telefonu kapayınca biraz bozulduğunu hissettim. Kim bilir evden ne çıkarı olacaktı? Ya evi kendi pazarlayıp komisyon alacak, ya da antika olduğunu düşündüğü eşyalardan para kaldıracaktı. İstemeye istemeye merdivenlere yöneldi.

"Size evi göstereyim. Asansör için bakıma gelecekler. Sık sık bozuluyor. Ne de olsa eski."

Merdivenin yanındaki zarif asansör kabinine baktım. Ferforje kapısı, sokak kapısıyla aynı muhteşem işçilikle yapılmıştı. Cam kabin oymalı demirlerin arasından eskimiş güzelliğini sunuyordu. Dursun merdivenleri hızlı hızlı çıkmıştı. Nefes nefese üçüncü kata ulaştım. Dursun kapıyı açmış bekliyordu. Son basamakta biraz dinlendim. Kalbimin çarpıntısı azalmak yerine daha çok artmıştı. Yıllardır böyle bir heyecan yaşamamıştım. Dursun içeri geçmem için geri çekildi. Yavaşça içeri girdim. Kalbim gitgide hızlanıyordu. Salonda kahve tonları ağırlıktaydı. Koltuk döşemelerinde kırmızı ince çizgiler kahvenin ağırlığını kırmaya yetmemişti. Duvara dayalı konsolun üstündeki fotoğraflar, krem rengi duvar kağıtları, parkelerin büyük bir bölümünü örten kahve tonlarındaki geniş halı salona kasvetli bir hava veriyordu. Dursun sıkılmış vaziyette girişte dikilmişti.

"Birsen Hanım anahtarı size vermemi söyledi. Ama isterseniz bende kalsın."

Eliyle eşyaları işaret etti.

"Eşyaları boşaltayım."

Hışımla ayağa kalktım. Elinden anahtarı çekip aldım.

"Gerek yok. Bir çöpüne bile dokunma!"

Tavrıma şaşırırmıştı. Bir şey demeden kapıyı kapattı. Salon kapısının yanındaki kitaplığa yöneldim. En üstte Meydan Larousse ciltleri, onun altında Rus klasikleri, orta rafta aşk romanları, alt rafta dergiler sıralanmıştı. Kitaplığın en alttaki kapalı bölümünü açtım. Pembeli, yeşilli kaplarıyla çeşitli boyutlarda defterler sıralanmıştı. Tam sekiz defter. Kitaplığın önünde yere oturdum. Bu kasvetli evdeki tek renkler, bu defterler olmalıydı. Defterlerin ilk sayfaları numaralanmıştı. Birinci defteri okumaya başladım.

Defterlerde ne yazdığını merak ediyorsunuz biliyorum. Tahmin ettiğiniz gibi günlüktü bu defterler. Sadece günlük değil, kimi zaman şiir, kimi zaman yemek-pasta tarifi, birkaç telefon numarası, bir iki adres, kitap, yazar isimleri, örgü-tiğ motifi açıklamaları gibi hayatta gereken her şey vardı. Defterleri okudukça yorgun beynimde hatıralar canlanmaya başladı. Ayşe İlseven staj yaptığım büroda telefona bakan sekreterlerden biriydi. Silik, sessiz, göze batmayan bir kızdı. O yüzden hatırlayamamıştım. Beynim onu önemsiz görüp silmişti. Oysa ben onun için ne kadar önemliymişim. O sene, yeni yılı büroda kutlamıştık. Herkes birer hediye getirip süslediğimiz ağacın altına bırakmıştı. Kıskaçmak da benim hediye olarak getirdiğim kitaptı. O günü düşününce Ayşe'nin kırmızı elbisesini hatırladım. Yazdığına göre elbisenin çok yakıştığını, çok güzel olduğunu söylemişim.

Stajdan sonra askere, dönünce de Adalet Bakanlığında çalışmaya başlamıştım. Savcılık, hakimlik derken günler geçip gitmişti. Ama Ayşe yaşadıklarımı bir bir not etmişti. Evlenmem, çocukların doğumu. Hepsini öğrenip defterlere kaydetmişti. Bürodan ayrılıp adliyede zabıt katipliği yapmaya başlamıştı benim hakimlik yıllarımda. Adliyede çalışmaya başlayınca benim hakkımda bilgi edinmesi güç olmamıştı. Uzak-tan uzağa beni izlediği çok belliydi. Kim bilir adliye koridorlarında kaç kez karşılaşmıştık. Ayşe'nin yazdıkları kendi hayatımı üçüncü bir gözden izlemek gibiydi. Beni o kadar incelemişti ki, belki de benden iyi tanıyordu. Hayatım defterlerin rehberliğinde gözüm-den geçiverdi. Meliha ile evlendikten, özellikle çocuklar doğduktan sonra yavaş yavaş dizginlerimi ele geçirmişlerdi. Onların isteği ile İzmir'e tayin olmuş, Meliha çocuklardan uzak kalmak istemiyor diye Urla'daki yazlığı satıp İstanbul'da ev almıştık. Çocuklar da sık gelseler bari. Ayda bir bile uğramazlar. Hep işleri bitmez. Tatil günleri de bir yerlere kaçarlardı. Emekliliğimi Urla da hayal ederken Meliha ile küçücük bir evde, birbirimizden gitgide uzaklaşarak yaşamaya devam ediyorduk. Ben Ayşe İlseven'in kahramanyken kendi hayatımın figüranı olmuştum. Son defteri elime aldım. Cam kenarındaki berjerler gözüme ilişti. Sağ tarafakinin yanında bir örgü sepeti duruyordu. Ayşe bu koltukta oturup vakit geçiriyor olmalıydı. Koltuğa oturdum. Kızılık pencereden içeri süzülüyordu. Defterleri okurken zaman akıp geçmişti. Meliha'yı aradım. Geç kalacağımı, merak etmemesini söyledim. "Yemeğe gelmeyeceksen boşuna yemek yapmayayım," dedi. Arkadan televizyonun sesi geliyordu. "Pilav lapa gibi olmuş, hiç beğenmedim."

"Yapma, aç değilim" dedim. "Tamam" dedi. İçten içe sevinmiş gibiydi. Telefonu koltukların arasındaki sehpa koydum. Son defteri okumaya başladım. Hava karardı, gözüm harfleri seçmez oldu. Gözlerimi kapattım. Uyuyakalmışım. Birinin "Nuri, Nuri" diye seslenmesiyle uyandım. Rüyamda Ayşe'yi kırmızı elbisesi ile görmüştüm. Fotoğraftaki gibi gençti. Tedirgin olmuştum. Yavaşça kalkıp etrafa bakındım. Yarı açık pencereden sızan rüzgâr perdeleri savuruyordu. Onların hareketiyle çıkan sesi "Nuri" diye duymuş olmalıydım. Defterleri topladım, bir poşete doldurdum.

Eskicinin oraya yürüdüm. Emektar dükkânın önünde beni bekliyordu. Poşeti yan koltuğa koydum. Direksiyonu tuttum. "Seni ne kadar sevdiğimi biliyorsun. Çok önemli olmasaydı senden vazgeçmezdim," dedim.

Eve geldiğimde belki Meliha uyuyordur diye kapıyı anahtarım ile açtım. Salondan seslendi. "Hoş geldin Nuri!" "Hoş bulduk Meliha," dedim garip bir sevinçle. "Hayrola! Pek neşelisin." dedi gözünü televizyondan çevirmeden. "Kârlı bir alışveriş yaptım." dedim. Sesini çıkarmadı. İzlediği diziye dalmıştı. Poşet elimde, biraz da aceleyle odama yöneldim. Elimdeki poşet bana güç veriyordu. Hiç yaşamadığım bir hayatın mutluluğunu hissediyordum.

Çukur

Sokak lambasının soluk sarı ışığında ağır ve yorgun adımlarla ilerliyordu. Yine geç saatlere kalmış olmanın korkusu ve tedirginliği ile. Son dolmuşu kaçırmış, kazandığının yarısını da taksiye yedirmek istemediği için tabana kuvvet yürümüştü. Soluk soluğa yer yer ağarmış, boyası kalkmış sokak kapısının önündeydi artık. Derin bir nefes aldı, isteksizce kapıyı çaldı. Bekledi. Yine çaldı. Yine bekledi. Belli ki çocuklar uyumuş Hayri de melül melül kapıya bakmaktaydı. Emindi, uyumamış onu bekliyordu. Özlemle yahut hınçla. Bilinmez! Keten çantasını açtı. Önce gözleri ile kurcaladı, zifir karanlık anahtarı bulmasına müsaade etmeyince elleri ile kurcaladı bu seferde. Bu soğukta olacak iş miydi elinin teri. Anahtar sırlıklam, yüreği çarpıntılı ve ayakları titrek kapının önünde öylece duraladı. Nice sonra cesaret edip kapıyı açıp girdi yuvasına. Ökçesi gidik ayakkabısını çıkarıp terliklerini giydi. Karanlık bir anne özleminin zerk ettiği bu iki odadan mütevellit evinin sıcaklığını hiçbir rezidansta bulamazdı biliyordu. El yordamı ile anahtarı bulup bastı. Bezin bir aydınlık oluştu soğumaya yüz tutan odada.

Hayri çekyatta oturuyor eli çenesinde, dirseği pencere pervazında, gözleri kendisine bent karanlık sokakta. "Uyumadın mı canım sen daha?" dedi ürkekçe. Sobanın yanında aynı yatağa uzanan, anne değil abla şefkati ile uyuyan iki çocuğunu uyandırmaktan korkarak. Kendisine cevap vermeyen lakın kahr dolu bakışlarla kendisini izleyen Hayri'nin öfkesinden korkuyordu. Havadan bahsedecek oldu eşarbını çıkarırken dili dolaştı, kekeledi. "Geç saatlere kalma demedim mi ben sana?" dedi Hayri hiddetle. "Misafirleri vardı, bırakmadı Ruşen Hanım. Son dolmuşu..." cümlesinin devamı ne hikmetse açık olan dudaklarında çakılı kaldı. "Öyle olsun!" diyen Hayri'nin sesiyle. "Nesi öyle olsun Hayri? Kalamam ben, eve gitmem lazım, işine gelirse, böyleyken böyle diyecek hâlimiz mi var Hayri?" "Var" diye bağırdı Hayri. Bağırışına, elini kömür isinin buğuladığı cama vuruşuna çocuklar kıpırdadı, en büyüğü uyandı. Kalktı, oturdu yatağında. "Uyu kızım, yok bi şey..." dedi Necla. Döndü, yattı, kızı son üç yıldır alışık olduğu bağırış çağırışlara kapattı kulağını eli ile. Geldi, ilişti ortası çukurlaşmış eski çekyatın ucuna. "Yapma. Yapma gözünü seveyim. Etme kendine bu fenalığı, salma beni elemin, kederin dibine." dedi Necla. Hayri'nin elini aldı koydu avucuna. İlk uçuşunda sapanla vurulmuş yavru bir kuş gibi titriyordu eli. Ne ara bu kadar zayıfladı diye düşündü Necla. Koca inşaatın harcını bir kardı mı nice işçiler yetişemediler de söylenir dururlardı. Üç adamın işini yapardı da of demezdi canı, ciğeri, biricik eri Hayri. Şimdi tuvaleti gelince kızı temizlemek zorunda kalmamın diye yemeden içmeden kesildi, kuş kadar canı ile bu çukurumsu çekyata mahkûm. Ona bakınca yüreği eziliyor, içi cızırdıyor. Dağ gibi beyini yatağa mahkûm görmek dirhem dirhem yiyor içini. Baksa ne olacak ki, o melun günden beri bir kez olsun göz göze gelmiş mi ki eşiyile? Hep kaçamak hep öfkeli hep kahr dolu bakışlar. Yatağa mahkûmiyeti sindirememenin delişmen sükutu vardı çehresinde, öfkesi de ellerinde.

Çekti ellerini Hayri, her karesini milyon kere incelediği, sağır bir sessizliğin hâkim olduğu sokağa baktı. "Az kaldı, bu ayki maaşımın bir kısmını da ekleyince sana o ortopedik yataktan alacağım. Bu çukurda iki büküm olman yetti gayri. Gör bak çok rahatlayacaksın." dedi Necla. Hayri gözleri sokağa meftun, dönüp bakmadı bile. Hayri, boğazını düğümleyen, dilini yakan, dudaklarına kâğıt kesigi açan kelimelerini sokağın kuytu köşelerinde gözleri ile arıyordu sanki. Kalktı Necla geçti banyoya, elini yüzünü yıkadı. Bir daha bir daha yıkadı. Musluk suyuna gözyaşları eşlik etti. Hayri anlıyordu artık banyoda ki musluk suyuna ceylan gözlüsünün boncuk gözyaşlarının refakat ettiğini. Ama çaresiz ve de yatağa çakılı. Bırakır mıydı, kıyar mıydı? Su damlası Necla sının el kapısında bu saatlere kadar hizmet etmesine he der miydi? Tırnakları elini kanatır-casına yumruğu sıkılı, dişleri hazmedemediği için birbirine kenetli. İnşaatın yedinci katından düşmeseydi, iş verenin ihmallerini iş kazası deyip geçiştirmeseydi mahkeme bugün halen eve ekmek getiren kendisi olacaktı. Kızı babasına bakmak için okuldan çıkmak zorunda kalmayacak, iki küçük oğlan anne hasreti ile büyümeyeceklerdi. Oğlunun ihmallerini, hastane masraflarını karşılayarak ve Necla'yı işe alarak kapatmak isteyen Ruşen Hanıma da oğluna da bu yaptıklarını bir gün mutlaka ödetecekti.

Nasıl?

Ne zaman?

Kim?

İşte bunu bilmiyordu! Bildiği bir şey vardı, düştüğü bu çukura onları çekemiyorsa geriye yapacak tek bir şey kalıyordu; kendisini bu çukurdan kurtarmak, dahası tüm aileyi bu karanlık kuyuya hezin hezin çekmeye bir son vermek.

Günler sonra ilk kez bu kadar mutlu eve doğru koşar adım ilerliyordu Necla. Nicedir almayı planladığı, biricik erini o rahatsız çukur çekyattan kurtaracak ortopedik yatağı alabilmişti. Adamlar yatağı eve götürmeden önce eve ulaşmak, bu müjdeyi küçük bir öpücükle ödüllendirileceği eşine kendi söylemek istiyordu. Kapıyı çaldı, açan olmayınca ivedilikle anahtarı bulup açtı. Seslendi, okulda olan iki küçüğün dışında kızı da Hayri de evde değildi. Aradı, seslendi yok, yok, yok. Tam dış kapıya yönelecekken yerdeki kan lekeleri gözünde tezahür etti. Bunu yeni mi görüyordu, yoksa yeni mi peydah olmuştu anlamadı. Hercümerç düşünceler içinde kan izlerini takip etti Necla. Gelip Hayri'nin son üç yıldır mahkûm olduğu çukur çekyatta durdu. İzler bitti! Rüzgâr dindi, güneş sinsi bir tülün ardına gizlendi, dalda kuş toprakta börtü böcek kıpırdadı, yorgun sokak taşlarında koşturan çocuklar duraladı, kapı önlerinde fisıldışan kadınlar sustu! Örtüyü eli titreye titreye araladı. Çekyatın her tarafı kana bulanmış, çukur, kan gölüne dönmüştü. Necla'nın yüreğinden diline bir feryattır yürüdü yedi cihanı inleten. Hayriiiiiiiiiiiiiiiii

Kadın

Asfalt yoldan çıktuktan sonra girdikleri stabilize yol, kamyonetin sarsıntısını iyice artırmıştı; derin çukurlar, eğri büğrü kasıslar...Buralar böyleydi; tertemiz, ışı ışıl parlayan, şehri şehir yapan, tüm çarkların tıkır tıkır çalışmasını sağlayan, insanların yaşadığı belki de yaşamak zorunda olduğu, onlara mübah görülen gecekondu mahalleleri...Bir taraftan kendi kendinelik, bir taraftan kendine benzeyenlerin oluşturduğu çokluk duygusu; güven.

Elindeki ipliğe bağlı anahtara baktı, daha kaç ev gezeceğiz böyle, dedi içinden sallana sallana yukarılara çıkarken. Kamyonet patikanın başında durdu. Akşam olmak üzereydi. Şoför iner inmez ne olur ne olmaz diyerek kütüğü arka tekerin önüne sıkıştırdı. Önce çantasını sırtına aldı. Sonra kucakladığı karaltıyı la yeni evinin yolunu tuttu.

Hepi topu bir avuç eşyayı taşıma işi bittikten sonra,

"Ali çok sağ olasin, sen de olmasan çok zorlanırdık bu ayazda."

"Olur mu abla, ne yaptık, üç beş eşya taşдық. Hadi kal sağlıcakla."

Tam çıkarken Ali'nin avucuna bir miktar para sıkıştırdı. Ali, olmaz edasıyla gerisin geri gitse de ısrarın lüzumu yoktu, kapıyı sessizce kapattı, mahcup edayla patikadan aşağıya yürüdü.

Bir süre evin içinde yolunu kaybetmiş ürkek insan edasıyla ileri geri adım atmaya başladı. Ağzından çıkan buharı fark ettiğinde, üşüdüğünü sezdi. Kömür-lükte hazır odun kömür olmasına rağmen sobayı yakmakla uğraşmadı, evde duvara takılı elektrik ocağının düşmesine bastı.

Sabah ilk işi sobayı yakmak oldu. Gereksiz birkaç eşyayı sundurmanın oraya, geriye kalan eşyayı da rutubetli odaya yerleştirdi. Evdeki hareketi fark eden, oraya buraya, bakkala çakkala gidenlerin gözleri perde takılı pencereye iliştiğe birbirlerine, "yine kim geldi?" sorusunu fısıldamaya başlamışlardı bile. Evin sahibi karanlık işlerle uğraşınca hâliyle akıllarına gelen tek şey, eve her taşınanın karanlık işlerle uğraştığıydı. Sonra tevatür üstüne tevatür alır bütün gecekondu mahallesini...Haksız da değillerdi hani. Polis mi basmamıştı, birtakım adamlar gelip birtakım eşyaları mı almamıştı, aylarca kapısı bacası kapalı mı kalmamıştı. Ne idüğü belirsiz onca insandan sonra toplumun görüşü aynıydı, başka bir insana ihtimal yoktu; tecrübeyle sabittir!

"Güzelce uyu, gelince yine okuyacağım kitabını, hem belki oyun da oynarız."

Belki demesinin tek sebebi gecenin bir vakti yorgun argın eve dönünce vereceği sözü tutamama korkusuydu.

Kapıdan çıkıp patikaya girdiğinde; işten dönenlerin, eciş bücüş olmuş hâllerine rağmen mahalleye gelen yabancıyı, bir kaşı kalkık süzmeyi ihmal etmemelerinin, bu mahallelilere ait garip bir hâl olduğunu düşündü. Sert bir yüz ifadesiyle yoluna devam etti, bakışlarının hâlâ üzerinde olduğunu hissederek.

Gazinoya erken gelmesinin sebebi, patronun her gün prova yapmasını istemesiydi. Saz ekibi toplanıp prova yapıldıktan sonra, limonlu sodasını içip, bütün hayatını olmasa da bir kısmını zihninde canlandırdı, kenarları takı dolu aynaya bakarak.

Müşteriler yavaş yavaş gelmeye, masalara bir heyecanla ilismeye, atacakları sahte kahkahaların hazırlıklarını içtikleri bir kadeh sert içkiyle yapmaya başlamışlardı bile. Aynaya baktığında onca sürdüğü kreme, pudraya rağmen, kapanmayan çizgilerin hayatın gerçek çeltikleri olduklarını anımsadı acı tebessümle. Derinleşen çizgiler, acının, çilenin, olmamışlıkların tesciliydi adeta insanoğlunun yaşamında. Saçını toplayıp son bir çeki düzen verdi. Yorgun yüzüne aynı masadakiler gibi yapmacık gülücükler koyarak çıktı sahneye. Alkışlarda ağız dolusu açlık, hiç dinmeyen şehvet...Sadece alkışlarda değil bakışlarda, bardakların şakırtılarında, masaların gıcırtilarında, vıcık vıcık ağız şapırtılarında aynı zamanda.

"Derdimden anlayan yok
Hâlin nedir diyen yok
Bu böyle yaşamak mı
Sanki benim canım yok
Benim Allah'tan başka elimden tutanım yok."

Onca şarkı söylemişti ama bu şarkıyı söylerken adeta yaşardı gözleri. Gazinodan çıkışta Ali arabanın önünde sigara tütürüyordu. Onu görünce hemen kapıyı açtı. Kar başlamıştı. Asfalt yolun bitiminde aracı durdurdu.

"Abla, bundan sonrası biraz zor, kar tutmaya başlamış, istersen arabayı park edeyim seni çıkarayım eve kadar."

"Yok Ali çıkarım, şunun şurası iki adımlık yol, hadi iyi geceler!" diyerek yola koyuldu. Gece vardiyasından gelen birkaç mahalleli, o kısacık yolda, gelenekselciliğin verdiği o sahte bekçi ruhuyla onu süzdüler. Sert bir yüz ifadesiyle yoluna devam etti. Kapıyı açtı. Sarıldı oğluna, üstünü başını değiştirmeden uykuya daldı.

Sabah sobanın külünü beyaz karların üzerine savururken, yine geleneğin fikirsiz, bir o kadar da çaresiz bekçileri kadınlar, bir güzel süzdüler baştan aşağı. Akşam kocaları, gündüz kendileri, taşranın değişmeyen değişim avcıları. Bir süre sonra evin önünden geçenler yan gözle pencereleri süzerek meraklarını giderme peşindeydiler. Akşam alacası başlarken yavaştan işe gitmenin hazırlığına başladı.

Oğluna yedirdiği son yemek, sobaya gece gelene kadar yetecek kömür atma, kıyafetini seçmek günlük rutiniydi.

Onur'a,

"Gelince sana kartopu getireyim mi?" dedikten sonra bir öpücük kondurdu. İlacını verdi, uykuya dalmasını bekledi. Karla kaplı patikadan gacırcı gucur aşağıya indi. Kahveden evine dönenlerin bakışları hiç şaşmadı. Akıllarından geçen gerçekten namus bekçiliği mi, yoksa yalnız bir kadının aç zihinlerindeki şehvet imgeleri mi, bilinmez, insanoğlu bu...

Onur'un inlemeleri henüz dışarıya sızmamıştı. Sadece yatağında dönüyor ve anlık tiklerle sesler çıkarıyordu. Bir de kar tanelerinin cama vuran tıkırtılarını duyduca sevincini belli eden ritmik sesler çıkarıyordu. Uyuyamamıştı. İnlemeyle karışık bağırtıları önce yan komşuları Gülümser duymuştu. "Allah Allah, bu sesler ne ola ki?" diye mırıldandı buz gibi suyla bulaşıkları dururlarken. Üstteki Muamma kadın ise bu seslerin yeni gelen kadının evinden geldiğini hemen anladı. Yeni olan, tekrarın dışında olduğundan kendini hemen ele verirdi. Önce küçük avluya çıktı, çıkmasıyla Gülümser'in külünü dökmekten çok yeni gelenlerin evine gözünü dikmesinden tahmininin doğru olduğunu anladı. Bakışları birbirine değdi şaşkınca. Yandaki Ayşe'nin de gelmesiyle bir anda ellerindekileri bırakıp sesin geldiği eve yöneldiler. Hafiften kapıyı tıklattılar, ses daha bir arttı. Ayşe camı annesinden kalan yüzüğüyle tıkırdattı. Bir yandan da tipi başlamıştı. Onur'un sesi tipiyle karışık çığlığa dönüşmüştü artık. O sırada birbirlerine sokularak işten eve dönen Halime ile kocası gürültünün geldiği yöne sükün ettiler. Gülümser etraftakilere bakıp el feneri olup olmadığını sordu, sonra cevabını beklemeden bir koşu eve gidip kocaman bir fenerle geri geldi. İçeriye baktıklarında sağa sola savrulan çocuğu gördüler gözleri pörtleyerek. Halime, "Çekilin hele," dedikten sonra kocasına, "Kapıyı kır," dedi, tek çare olduğunu belirten edayla. İçeriye girdiğinde sanki kendi kızı Hale'nin silüetiyle karşılaşmıştı. Gülümser ile Ayşe başlarını öne eğmiş, bunca şüphe, bunca yakıştırılan iğrenç sıfatlardan sonra utançlarının boylarını aştığını hissettiler. Halime'nin tecrübesiyle çocuğu susturmasını gözleri buğulanarak izlediler. İsmi bilmedikleri Serebral Palsi hastalığının ne menem bir şey olduğunu görmüş, Halime'yi daha yeni anlamaya başlamışlardı sanki. Kocasına, "Senin kahveden arkadaşın vardı, kadını getiren adamı tanıyordun demiştin." kocası cümleinin sonunu beklemeden dışarıya çıktı, kulaklarını tıkayan tipiği hissetmeden koşar adım patikaya vurdu.

Gazinodan nasıl çıktığını, nasıl eve geldiğini hiç hatırlayamayacaktı. Halime'nin kucağında Onur'un rahatlamış sesini duyunca birden boşaldı. Sonra apansız elinin tersiyle gözyaşlarını sildi, evdekilere sertçe baktı; hepsi mahcubiyetin doruğunda sessizce evlerine yollandılar.

Halime gülümsedi, o gülümsedi; insan olmayı yaşamak ne güzeldi!

Ertesi gün kar durmuştu, kamyon patikanın oraya kadar gelebilmişti, Onur'u kucakladı. Ali birkaç parça eşyayı çarçabuk kamyonete doldurdu. Bazı eşyaları almadılar.

"Tamam mı abla?" dedi Ali hüzünlü sesini gizlemeden.

"Hadi gidelim Ali." dedi.

Kahvenin önünden geçerken, başları utancın ağırlığından önüne düşenleri görmedi, bakmamıştı bile o tarafa. Yan aynadan baktığında gördüğü tek şey, egzozdan çıkan kapkara dumanın bembeyaz karların üzerinde süzülmesi idi.

Şiirde Kısa Bir Yol Denemesi

Şiirin içimizde, gönlümüzde, zihin ve hayal dünyamızda gerçekleşme süreci diye bir şeyden söz etsem kızmazsınız değil mi? Bu anlamda her şairin yaşadığı hâl, durum, çıkış noktası, hayalin yoğunluğu, her hayale karşılık gelebilecek kelimelerin çağırılması, yerlerine oturtulması ve dile düşmesi ve düşürülmesi farklıdır. Bu anlamda ne kadar insan var, o kadar da farklılık var demekle mahsur yoktur. Çünkü bir insanı oluşturan ve var eden nedenlerin bütünü, burada da devreye girmektedir. İnsanlar yaratılıştan gelen bir problem olmadıkça, akıllı birer varlık olarak eşittirler diyemsek de bir ayniliye de sahiptirler. Fakat bu sahiplik onların farklı birer birey olmalarını engelleyen bir durum değildir.

İki ayrı insan çift yumurta ikizleri de buna dahildir, orijinal ve fonksiyonel olarak farklıdır. Doğduğu coğrafya, içinden geldiği aile, yakın ve uzak çevre; köy, kasaba, şehir; köyün, kasabanın, şehrin kültürel muhiti, kültürel değerler kümesi ve sonuç itibarıyla ülkesi ve dili; bir bireyin kültürel anlamda var olmasının koşullarını oluşturur. Bu da yetmez, bireyin özel durumu; ilgi alanları ve kabaca bütün imkânları da belirleyici unsurların tamamlayıcısıdır. Böyledir de şiire ilgi duymuş, benimsemiş, sevmiş, özümsemiş, şiir diye bir sanatın olduğuna inanmış, bu inancı ile de kalmayıp şiire dair kendisinde de bir cevherin var olduğuna inanıp fark etmiş ise, ne yapmalıdır ve nasıl yapmalıdır? Buna dair bir çaba göstermeli midir? Yoksa ben bir kuşum ötüyorum, işine gelen anlar mı demelidir?

Biz, şunu temelde biliyoruz; insan akıllı bir varlıktır, ancak onun aklını nasıl kullandığı ile ilgileniriz daha çok. Bize yansıyan yanı ve yönü akıllı bir varlık olmasından çok, önemli olan aklının bize nasıl ve nelerle yansıdığıdır.

Şiir, duygularımızın harekete geçmesi ile ilgilidir daha çok, ancak aynı zamanda bir akıl kullanma yol ve yöntemidir de. Akıl en önemli bilgilenme vasıtamız olduğuna göre, şiir içinde bir bilgilenmeye ihtiyaç olduğu kesindir. Bilgilenme her şeyde olduğu gibi şiirde de birinci aşamayı oluşturur. Çünkü duyguların hâllenmesi ve kalıcı hâle dönüşmesinin tek anahtarı dildir, dilimizi yönetmemizin yolu da bildiğimiz gibi düpedüz bilgidir geçmektedir.

Duygu ve bilginin iş birliği bize şiire giden yolu açmaktadır. Bir şiir nüvesinin oluşması için bunlar da yeterli değildir. Ruhunuzun topyekûn bir şiir iklimine de girmiş olması lazım. Şiirde odaklandığımız şey ve şeyler dışında bütün arızaların bir tür ortamdan uzaklaştırılması gerekmektedir. Bu saflığı ne kadar sağlayabilirsek şiirimizdeki safiyetinde o denli billurlaşmış olacağı muhakkaktır.

Bu arada arızaları kovarken, aslında bir şey daha yapmış oluyoruz aynı zamanda, şiire dair bütün vasıtaları çağırarak ve bunlarla birlik başka bir boyut ve düzlemde kendimize alan açmayı sağlamak. Bu safiyet düzlemi sağlandıktan sonra, artık şiirin ucundan tutabiliriz. Şiiri yakalamak, şiire giriş yapmak da her şairde, her bireyde farklılık arz eder. Bu farklılık hem zamanla hem de mekânla ilgili bir farklılıktır. Şairin ruh hâli şiir için hazırsa, zaman ve mekân kendiliğinden gelip kurulu düzen üzerine oturacaktır. Artık söz sahibidir...

Sisifos Balığı

Her taraf sularla çevrili. Oh, ne güzel hayat var. Nefes alabiliyoruz. Yüzebiliyoruz. Etrafımda bana benzeyen balıklar var. Şeffaf yüzgeçli, pembeli, turunculu, sarılı, mavili. Boyları hemen hemen aynı. Burada hayat güzel. Yem yağıyor havadan. Hemen kapmalı. Siyah olan balık pek kıpırdamıyor. Ne zaman görsem cama yapışık. Tuhaf biri. Bizimle pek konuşmuyor. Genelde kimse konuşmuyor. Herkes telaşlı. Ama hiçbiri niye koşturduğunu bilmiyor. Galiba ben de bilmiyorum. Onlar ne yaparsa aynısını yapıyorum. Yüzüyorum, yiyorum, dolaşıyorum, vücudumdakileri dolaşıma bırakıyorum, sonra da dinleniyorum. Üstümüze vuran ışık değişiyor. Günün bittiğini öyle anlıyorum. Yüzüyorum, yiyorum, dolaş... Amaan öyle işte. Sonraki gün, daha sonraki gün, tüm günler aynı işte.

Nefesim daralıyor biraz. Bizi başka bir suya alıyorlar. Daha ferah. Hemen yeni evimizi dolaşmaya çıkıyorum. Aaa, bitti! Ne çabuk! Koca balık bana bakıyor. Niyeti bozdu galiba. Ağzını açıyor. Gökten neden yiyecek yağmıyor? Kuyruğumda bir acı hissediyorum. Son anda kaçıyorum. Arkamı dönüp bakıyorum ki pembe bir kuyruk görüyorum koca balığın ağzında. Çok üzülüyorum. Koca balığı alıyorlar yanımızdan. Yavruağzı rengindeki balık geliyor suyumuz. Bizimle aynı boyda. Unutuyorum pembeliyi. Bazen azalıyoruz, bazen çoğalıyoruz. Unutuyorum kim, kimdi. Kendimi de unutmuşum iyi mi? Neyi arıyordum? Burada işim neydi? Acı çekiyorum. Hafızam siliniveriyor. İsmimi düşünüyorum. Yok, olmuyor. Aynı meşgalenin ağlarına takılıyorum. Yiyorum, dolaşıyorum. Mütemadiyen yüzüyorum. Suyun yüzünde, dibinde, altında, üstünde. Tüm yaptığım bu. Diğerlerinin de. Durmak istiyorum biraz. Bu kadar hareket fazla geliyor. Durunca görebiliyorum etrafımı. Camın dışından birisi sesleniyor.

"Merhaba Sisifos Balığı."

Ağzı kocaman oluyor, gülümsüyor.

"Ben Kaya," diyor. İsmimi bırakıveriyor hafızama, taşıtmak istercesine.

Yüzüyorum habire. Hafiflemiş gibiyim hayret. Dışarıdan bakan kocaman iki gözle karşılaşıyorum. Sanki dejavu. El sallıyor. Adını hatırlamaya çalışıyorum. Baktım ki ismi yuvarlanıvermiş aklımdan. Lânet olası! Bu kimin âhı?

Maziye Götüren Tanecikler

Sabah yataktan kalkar kalkmaz pencereden dışarı baktığımda karın yağmış olduğunu gördüm. Kar taneleri raks edercesine yağmaya devam ediyordu. Seyretmeye doyamadığım bir manzaraydı. Sokak, masalsı bir görünümdeydi. Çevrenin kirini, pasını, sevimsizliğini, hatta yüreğimize tutkal gibi yapışan sıkıntı, huzursuzluk, mutsuzluk tortularını da silip süpürmüştü adeta.

Bir kar tanesi sabahın köründe beni diğer sabahların mutsuzluğundan arındırmış, canlandırmıştı. Evdekilerle gün aydınlandıktan sonra karımın yıllardır hiç eksik etmediği güler yüzü ve özenle hazırladığı sofraya oturdum. Ben Allah'ın şanslı kıldığı insanlardan biriydim. Karım sakin bir kadındı. Onunla evlendiğimizden bu yana çok fazla sorun yaşamamıştım. Yıllardır tencere-kapak misali geçinip gidiyorduk. Allah iki de evlat nasip etmişti. Dünyanın en zengin adamıydım. Yakacak kadar odunum, oturacak kadar evim, kahrımı çekecek karım, sevgimi vereceğim iki evladım vardı. Daha başka ne isterdim.

Kahvaltımı bitirdikten sonra kapıda beni uğurlayan karımla vedalaştıktan sonra apartman kapısından çıktım. Çıkar çıkmaz, sabahın ayazı, kırbaç gibi yüzümü yaladı geçti. Kar neredeyse, botlarımı kapatacak kadar yağmıştı. Adım attıkça ayaklarımın altında ezilen karların sesi, viyolonselden çıkan tiz melodiyi anımsatıyordu. Benim gibi bir sürü insan karın sihrine kapılmış olmalıydı. Yolda yürüyen bir grup şen kahkahalar atarak, kartopu savaşı yapıyorlardı. Bir zerreden oluşan kar taneleri, insanları mutlu etmeye yetmiş olmalıydı. Yanlarından geçerken gülümsedim.

Hem yürüyor hem de etrafımı seyrediyordum. Güneş korkakça bulutların arasından bir görünüyordu, bir kayboluyordu. Bizimle saklambaç oynuyor gibiydi. Ezbere bildiğim sokağın yolu uzamış gibi gelmişti o esnada. Arabalar seyrek geçiyordu. Kar yağışının etkisi de olabiliirdi. Normal zamanlarda korna sesleri dayanılmaz bir işkenceye dönüşebiliyordu. Yolum, yine bu şehre gelişimin başlangıcı olan apartmanın olduğu yere düşmüştü. Her geçişimde beni maziye götürürdü. Ah çocukluğum, gençliğim! Ne anılar biriktirdiğimi hatırlatıyor bana. İçinde hüznün ve mutluluğu barındıran anılar. Hayallerim, hayal kırıklıklarım, mücadelem, başarılarım, başarısızlıklarım. Kalbimin var olduğunu anladığım ergenlik zamanlarım. Hoşlandığım kızlara kaçamak bakışlarım. Hatta ilk sevgilimi acemice öpmeye çalıştığım o akşam...

Ne çok anım var bu semtte. Her anı çok değerli ve özel... İstanbul'un en güzel semti bana göre. Binalar da bizler gibi zamana karşı duramamışlar. Kimisinin boyaları dökük, dış duvarları, yağmura, kara, güneşe hatta depremlere karşı verdiği mücadelenin izlerini taşıyor. Onlar da ben gibi yaşıyorlar.

Çocukluğumun geçtiği bu mahalleye geldiğim günü hiç unutamam. Köyümüzden göç ettiğimiz ilk gün... Yol boyu ağlamıştım. Ardımda, dokuz yıllık bir yaşantıyı bırakarak çıkmıştım yola. Dere kenarında, balığa benzeterek oynadığımız iribaşlarla az mı zaman geçirmiştik Salih'le. Mustafa ile az mı top oynamıştık köy meydanında. Onları artık göremeyecek olmamın üzüntüsü, minik yüreğimi sıktıkça sıkıyor, canımı acıtıyordu. Ne işimiz vardı hiç bilmediğimiz yerlerde. Yol boyu yaşayacağımız yeni evimizi hayal etmeye çalışmıştım.

En son etrafımı seyrederken uyumuş olmalıyım. Yol uzun ve yorucuydu. Arabanın sarsıntısıyla uyandıgımda, son durak olduğunu anlamıştım. Nihayet gelmiş olmalıydık. Ballandırarak anlattıkları, umut yükledikleri şehirdeydik artık. Babam bizden önce gelerek, yaşayacağımız evi, çalışacağı işini hazırlamıştı. Bizi almaya geldiğinde göçümüzle yola çıkmıştık. Korkak ve şaşkın bir hâlde arabadan indim. İlk kez şehre gelmenin tedirginliğiyle etrafımı gözlemlemeye başlamıştım. Evler hiç köyümüzdeki evimize benzemiyordu. Bir, iki, üç, dört, beş katlıydı. Annem, babam, ağabeylerim arabadan eşyaları indirmeye başlamışlardı. Ben kenarda ezik bir hâlde onları seyrediyordum. En sonunda eşyaların taşınma işi bitmişti. Hep beraber apartmanın dış kapısından girdik. Merdivenleri çıkmaya yeni başlamışken; babam bana seslendi:

"Oğlum! Nereye gidiyorsun? Evimiz aşağıda."

Şaşırılmıştım. Hayal kırıklığıyla karışık üzüntüyle onu takip ettim. Zorlukla indiğimiz dar merdivenden düşmemek için çok mücadele etmişim. Sonunda ulaştığımız kapıdan içeri girdik. Eşyalar, oraya buraya gelışı güzel atılmıştı. Dar ve havasızdı. Ciliz bir ışığı aydınlatmaya çalışan pencereler dikkatimi çekti. Köydeki evimizden bile küçüktü. O an mezara girmişim gibi hissettim. Ağlamaya, tepinmeye başladım. Babam, benim o hâlimi görünce daha fazla üzülmüştü. Ben sakinleştikten sonra yanıma geldi. Başımı okşadı. Kolay kolay çocuklarını seven, sevgisini belli eden biri değildi. Bize hep mesafeli dururdu. O arada annem, eşyaları yerleştirmeye çalışıyordu. Divanın birini yerleştirmişti. Babamla orada karşılıklı oturarak konuşmaya başladık. Babam, önce ne konuşacağını hesaplarçasına suskun kaldı. Sonra; "Umut! Oğlum, biliyorum yeni yaşayacağımız evimizi beğenmedin. Babalar bazen çocukları, ailesi için yeni ufuklara yol alabilirler. Haklısın, köyümüzden ayrılmak hepimiz için kolay değildi. Ben, bu kararı verirken çok düşündüm. Sizin geleceğiniz için bu kararı vermek zorundaydım. Ben, sizin eğitim almanızı istiyorum. Şu andaki şartlarımızı kabullenmelisin. Yeni geldiğimiz için şartlarımız bu kadar. Fakat sonrası için elimden ne geliyorsa yapacağım. Üzülme artık oğlum."

Babam benimle yetişkin biriyle konuşur gibi konuşmuştu. İlk kez bu kadar yakınlaşmıştık. Babama o gün hayranlığım daha da arttı. O gün, kendime söz verdim. Hiç yılmadan çalışacak ve başarılı olacaktım eğitim hayatımda. Dediği de oldu sonrasında. Yaklaşık beş yıla yakın oturduk o kapıcı dairesinde. Sonrasında babam, semtte bakkaliye açtı. İşler yoluna girdikten sonra kendi evimize taşındık. Bu mücadelede ağabeylerimin katkısı çok büyüktür. Benim büyüğüm ablam Nesrin ile ben onların sayesinde eğitim alabildik. O şimdi Doktor. Ben ise bir kamu kurumunda yöneticilik yapıyorum.

Üç Taş veya Sidik Yarışı

"Toprak yaş olunca güzel kokar." dedi anam. Toprak kuruyken de güzel kokar. Ben hep kokuyom.

Emmim oğlu Fiko'yu biliyon mu sen? Onunla gittik çayıra. Bizim çayır muhtargilin evin yukarısında. Köyün en yukarısı muhtarın evi. Çayırın yanında başka çayırlar da var. Bizim yanımızdaki emmimin çayırmış. Araya dikenli telleri geçirmiş emmim. Her yerde komşumuz emmim. Evin altındaki bostanlar da yan yana. Emmim ekti, babam da ekti. Sonra,

"Anama git yanlarını biç, yengem çoktan biçti." dedi.

Bostanı bölerken emmim babama bağırdı. Babam da bağırdı. Daha da emmim bize gelmez oldu. Biz de gitmiyoz artık. Ama ben kaçıp gidiyom arada. Başımı okşuyor emmim, babam da Fiko'nun başını okşadı.

"Bana benziyon len sen." dedi emmim.

Babam da Fiko'ya dedi: "bana benziyon len sen."

Biz iki aile benziyoz zaten. Emmimgilin üç ineği var. Bizim de üç ineğimiz var. Emmimgilin yedi koyunu var. Bizim de yedi koyunumuz var. Emmimgilin beş tavuğu var, bizim de beş tavuğumuz var. Bostanlarımız yan yana, çayırlarımız, topraklarımız hep yan yana. Dikenli teller de arada.

Babam tırpan vurdu, anam orak salladı. Biz de azdık durduk Fiko'yla. Fiko yaramaz, anam öyle diyor. "Uyma ona." diyor. Uymuyom ki sade oynuyom. O otların içine işedi ben işemedim. İnekler çişli ot yiyecekler diye bağırdım. Gittim taşların arasına işedim. Orada toprak yok hem, kokusu da bozulmaz. Fiko; "Gel dedi biraz da ağacın altına işeyek."

"Yok," dedim, "o ağaç dut veriyor bize, ben çişli dut yemem."

"Oğlum bebek misin, bir şey olmaz." dedi.

Benden iki yaş büyük diye beni kandıracağını sanıyo. Ben de büyüdüm bir kere, okumayı da söktüm. Anam geldi; "Sidik yarıştırmayın babalarınız gibi." dedi. Babam da mı işiyor? Hiç görmedim. Anam toprağın üzerine kare çizdi. Üstüne de çizgiler attı. Üç tane de taş koydu.

"Üç taş oynayın." dedi.

Fiko, "Ben biliyom." dedi.

Ben de "Biliyom." dedim.

İlk Fiko yendi, sonra ben yendim. Sonra gene Fiko yendi, sonra gene Fiko yendi. Ben ağıladım.

Babam tırpanı bitirdi. Terliydi. Anam orağı bitirdi. O da terliydi. Babam geldi.

"Gel Hayriye senle oynayak." dedi.

Ben şaştım. Babam sade tırpan vururdu, oyun filan oynamazdı, anam da şaştı. "Hem dinleniriz." dedi. Anamla babam üç taş oynamaya başladı. Anamın yüzü aydınlandı. Anamın arka dişi yokmuş, hiç görmediydim. Yeni gördüm. Babam, "Hadi Hayriye sende sıra." dedi. Babamın sesi çok yumuşakmış. Babamın kaşları birbirine yakın değilmiş. Gözleri kırmızı değilmiş. Babamın gözleri bal rengiymiş. Ne güzelmiş. Ben ikisini izledim. Kim kazandı bilmiyom. Fiko zaten gitti. Gene ağacın altına işedi. O hep işiyor. Çok su içmeyin dediydi anam, dinlemedi gene içti, işedi.

"Çocuk musuz? Yeter durduğuz. Daha yukarı çayır durur. Hadi gari! Âben biçeli hafta olmuş, sen anca burda çocuk eyle."

Babam yerinden fırladı. "Tamam ana!" Anam orağı kaptı, nenem anama baktı, kaşlarını çattı gene. Nenem anama hep öyle bakıyo. Nenem bana da babama da gülüyo ama anama sert sert bakıyo. Babam da nenem öyle bakınca bakıyo. Anam kalktı. Nenem gelip değneğiyle toprağı karıştırdı, oyun bozuldu, üç taş elimde kaldı. Nenem keşke ölse.

Bugün Efkârlıyım

"Bugün efkârlıyım açmasın güller" Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun meşhur dizesi...

Efkâr basınca bizi, güller açmaz mı?

Açar elbet! "Bahar boldu vü gül meyli kılmadı könlüm/Açıldı gonca ve lîkin açılmadı könlüm" diyen Nevai'ye benzese de halimiz ne güllerin açması ne de güneşin doğması bizimle kaimdir.

Hayata dair, var oluşa dair birçok soru işareti oluşur ölümün farkındalığına ermiş tek canlı olan bizlerin kafasında. Yaşamayı çok severiz. Her ne kadar dünyanın deni oluşundan dem vursak da güzelliği karşısında dilimiz tutulur, kafamız karışır. Bir gün sevdiğimiz her şeyi ve herkesi burada bırakıp gideceğimiz hakikati aklımızı yorar bu yüzden. İşte size yaygın bir efkârlanma nedeni. Ölümü fark etmekten bir sonraki basamaktır ölümün karşısında efkârlanma hâli. Bazıları bir ömür, bu basamakta mahsur kalırlar. Bazıları bir çırpıda aşarlar onu.

Kalp kaynaklıdır efkâr, akılla pek işi olmaz. Akıllı insan zaten ona tutulmaz. Problemler karşısında kuvvetlidir; kötülerle, zalimlerle nasıl baş edileceğini bilir. Pabuç bırakmaz onlara. Ya yolunca yordamınca savaşır onlarla ya da ne gönlünde ne de etrafında barındırır kendisine mutsuzluk verenleri. Doğrusu da bu değil mi? Bir kişi bizi üzmemekte ve ezmekte ısrar ediyorsa ne zaman sona ereceğini bilmediğimiz ömrümüzden an çalmasına neden izin verelim?

Efkârın olduğu yerde sohbet de muhabbet de olmaz çoğu kez. Kıskanç bir sevgili gibidir o, hep baş başa kalmak ister sahibiyile. Kuytularda, köşelerde sancılı besteler terennüm eder âşığının kulaklarına. Çok ilginçtir; dert söyletir, efkâr susturur insanı. Bir müddet sonra bahtsız âşığın gözleri kör, dili lâl olur. Her şey rengini yitirir, tadını terk eder onun koyu laciverte çalan dünyasında. Sonra da gelsin hem tatlı hem zakkum yalnızlık...

Efkâr; yüce dağların üzerlerindeki salkım salkım olan bulutlara, dağ başlarını saran füme rengi tül den dumana, sise benzer. Nasıl küçük tepebaşlarını örtmezse bu kesif tül, efkârlanmak için de büyümek gerek. Çocuklara bakınız mutsuz bile olsalar, daha küçük yaşlarında henüz anlayamadıkları problemlerle bile tanışsalar tozpembe bakabilirler dünyaya. Ağlarken birdenbire gülebilirler, azarlandıktan kısa bir süre sonra kendilerini oyunun rengârenk dünyasına salabilirler. Söylenen kinayeli sözler, acımasız iğnelemeler canlarını acıtmaz onların asla. Ne zaman ki büyür çocuklar; tasaları, kederleri de büyür. Başlarını bir yaman sis sarar ki tarifi imkânsız.

Geniş ve muhteşem mi muhteşem bir dünyamız var. Her köşesi bir başka âlem! Karış karış gezip göremesek de gizemlerinin tümünü, güzelliğinden, albenisinden şüphemiz yok. Nefes almak, adım atmak bile büyük bir saadet onun üzerinde. Fakat benim yorumlamakta güçlük çektiğim bir nedenden ötürü dar ediyoruz onu birbirimize. Kavgalarımızla, kaprislerimizle, kalplerimize serpiştirdiğimiz vesveselerimizle, kıskançlıklarımızla, akla hayale gelmeyecek fakat nedense hep gelmekte olan fesatlıklarımızla yaşanması güç bir atmosfer oluşturuyoruz çevremizde. Sonra da nefes al, alabilirsen; mutlu ol olabilirsen. Gülen yüzlerin, huzurlu gönüllerin yurdu olabilecek bir mekânı, karamsar, sık sık efkâr tuzağına düşen kimselerin gurbeti yapıyoruz.

Efkârın bir adı da ateş; harlıdır onun nefesi, yakar insanı. Canımız yanar, içimiz acır, kafamız allak bullak olur onunla birlikteyken. Yandıkça alışırız ona, alıştıkça bağlanırız. Daha bir olgun, daha bir boş vermiş, daha bir çakırkeyif dolaşırız canımız yanarken. Sonra da yağın yağmurdan, esen rüzgârdan, batan güneşten, çekip giden günlerden örülü bir hırka giyeriz sırtımıza hem renkli hem de saydam.

Efkârın vatani Doğudur. Zannetmiyorum ki bir Batılı bizim kadar içli, bizim kadar derin, bizim kadar hoş bir efkâra sahip olsun. Nasıl ki tenimizin rengi onlarınkinden bir parça koyudur; kalplerimiz de melale daha çok eğilim gösterir onların kalplerine nispet. Bizler hisli bir şarkı dinler efkârlanırız, yanık bir türkü duyar efkârlanırız, maziye ait bir hatıramızı canlandırıp zihnimizde efkârlanırız; "gurbet" der, "sıla" der efkârlanırız, yâri yâd eder efkârlanırız, ağyardan şikâyet eder yine efkârlanırız...

Ümitsiz bir aşk serencamımızın dokuduğu talihsiz bir kumaştır bazen efkâr; hicran ve hasret kokar. Kalbimizin en kuytu köşelerinde, en ketum sandıklarında gizlenmiştir. Görülememekten, dokunulamamaktan, her şeyden önemlisi gün ışığına çıkamamaktan mustarıptır. Arada bir çimdikleyp kalbimizi, hissettirir kendini. Canımız kadar yakın bir dost bulup aşikâr olmak arzusuyla kavrulur ve kavurur bizi.

Hayallerle küs olma halidir efkâr bundan sebep rengi sarıdır. Vakitlerden akşamı, mevsimlerden sonbaharı sever; ufukta gün solarken çöker üstümüze. Sonra da uykumuzu kaçırır, dilimizi bağlar bizim. Selam dururuz, önünde temenna getiririz onu görünce. Kapanıp iç dünyamıza gizli gizli söyleşiriz onunla. Dostumuz mu düşmanımız mı bir türlü anlayamayız. Bildiğimiz bir gerçek var ki o da şudur: Ara sıra ziyareti kaçınılmazdır.

Dolunay Tuttu Bu Gece Elimden

Yalnızlıktan canım sıkılıyordu gecenin içinde. Yerimden kalkıp balkonun loş karanlığına doğru yürüdüm. Kendi içimden çıkıp balkonumuza komşu olan parkın ağaçlarına doğru baktım. Bulutlar gökten çekilip gidince, dolunay göründü karşımda. Bana doğru baktı. Göğsüme bir serinlik, içime bir esenlik indi. Şehir lambaları ile ışıl ışıl olmuş. Yukarıdan bakınca vadinin karşı yamacında yer ile gök birleşmiş. Işıkların bittiği yerde yıldızlar başlıyordu görünmeye. Sonra ben oradan itibaren uçup gidiyordum ötelere, sonsuzluğa dalıyordum.

Kuşların kanat çarpışları ve kelebek çırpınışlarıyla doluydu karanlık.

Kalbimin penceresi açık duruyordu. Dolunayın ışığı vuruyordu duvarlara. Gökyüzüne asılı lamba olan benim dolunayım, benim dağlarımı aydınlatmakta idi. "Elimi tut, beni de yanına al." diye ağlamaklı, yalvarmaklı bakıyorum boynumu bükerek. İçime yağmur gibi dolup sel gibi boşalıyor gelen bir yalnızlık... Dolunayın dağlarım, ağaçlarım, amaçlarım, yamaçlarım, yoncalarım, goncalarım vuran şavkını izledim, ayakta sabit kalarak.

Sonra bir şimşek çaktı, birden geceyi anlattı. Bir şüphe kaydı içime. Bir kaygı çıktı içimden. Her şey parlıyor, ortalık havai fişek gibi oluyor birden. Gökten havai fişekler atılıyor sanki. Sahi, göğün hangi katmanından atılıyordu bombalar. Peş peşe atılan ışık bombalarının içine düşmüştüm. Sonra bir yıldız kayıyor, bir yıldız daha, bir yıldız daha. Dolunayın ışığında kayboluyor, dolunay boğuyor yıldızları.

"Ben gitmeliyim, dönmeliyim ama nereye?" diyorum. Sonra odama diyorum, evime diyorum, içime diyorum, kendime diyorum, kalbime diyorum, gerçeğe diyorum, hakikate diyorum sonra. Evet, yıldızlara diyorum, güneşe diyorum, yağmura diyorum, diyorum, diyorum işte. Susmuyor kalbim. Dolunaya uzatıyorum elimi. Yetiştii, ha yetiyecek. Eyvah bir bulut girdi aramıza, umutlarımı alıp götürdü, dolunay gizlere kaçtı, ben izlerini arıyorum.

Elini tutmak, ona dokunmak için ne yapmak gerekiyordu? Haydi diyorum sonra. Bir güvercin ol ve uç dolunayın yanına. Bu barbar çağı kapatıp yeni bir çağ aç, yeni bir çağı yakala kalbinden, kalbinden yakala, yeni ve parlak, vicdanlı ve izanlı bir çağı. Yeni bir sevgi çağı başlar mı, alır mı bizi de içine yeni bir sevgi çağı?

"Eli boş dönme sakın," diyorum kendime yavaşça. Çocuklardan utanırım sonra boş dönersem, dolunayın yanından. Onlara gök hediyeleri getirmeliyim. Kaç saat bekledim bu minvalde. Kaç saat geçti aradan böyle, bilemiyorum. Bulutlar gitti, dolunay gitti, gece bitti, ardından sabah oldu, şafağı ayakta karşıladım. Sokak lambaları söndü. Karanlığın içinden birkaç kedi atladı kaldırıma. Parktaki ağaçlar yavaş yavaş uyanıp selam verdiler dallarındaki kuşlara.

Sonra gün yeni bir telaşla başlıyordu. Şehir, yeni seslerle uyanıp yeni heyecanlar bekliyordu. Yeni olaylar, yeni çağılıtlar, yeni çağrışımlarla başlıyordu yeni gün. Şehir ne yapacaktı bu yeni günde? Köprülerin altında, kaldırımlarda, parklarda yatan, üşüyüp titreyen yuvasız çocuklara ne yapacaktı? Üşüyüp titreten yuvası dağıtılmış kuşları nasıl koruyacaktı bilemiyordu? Yavrularını bırakıp göçmeyen kuşları ne yapacaktı? Hangi insan yıkıntılarını onaracaktı? Medeniyete hasret kalmış zamanı hangi gün kurtaracaktı, nasıl aydınlatacaktı?

Garip, safir bir zaman geçiyor içimden. Şafak vaktinde fark ediyorum ki gökte bir zaman makinesi var. Yönünü çevirip geriye doğru sarıyor zamanı, sarıyor, sarıyor, geçmişe götürüyor beni. Birlikte sevinç ve mutluluktan uçtuğumuz o çocukluk zamanlarına. Her anı gizemle, her anı güzellikle, her anı çağrışımlarla, çağrılarla dolu zamanlara götürüyordu beni. Fezanın güzelliği ve boşluk duygusu doluyor içime. Derken belli bir belirsizlik ansızın karıştı duygularıma. Yudum yudum içtim hasretini o günlerin. Hissetim içimde o günlerin içindekileri.

O bulutlara girip garip bir yolcu olarak damla damla dönmek istiyorum, dönmek istiyordum o eski zamanlara. Biliyorum kimse anlamayacak beni. Dolunay tuttu bu gece elimden. Dolunay tuttu elimden bu gece. Sabaha ulaştım. Yeni bir güne çıktım. Dolunay mı, gök mü, bulutlar mı, kim anlayacak beni? Sonra şafak söktü, zamana sadakatle. Gün aydınlandı, güneşe sadakatle. Az sonra güneş de yükselecek, sıcak bir samimiyetle. Ben hayata karışacağım eski minval üzerine.

Uzak tepelerin göğe bakan ufkunda sarı ile mavi birbirine karışmış bir boşluk görüldü, göğsüme bir ferahlık doldu. Sonra kalkıp dışarıya çıktım. Hızla ve hınçla yürüdüm, modern çetelere karşı bir isyan besleyerek, bir ateş tutuşturarak içimde.

Başkent Ankara

Ankara'da doğdum ben. Sokaklarında oyunlar oynadım arkadaşlarımla yaz boyunca. Kışın kardan adam yaptık bizim arka bahçede. Yürüyerek gidip geldim okula.

Denizimiz yok. O yüzden buralarda yosun kokusu rüzgârın kokusuna karışmaz. Sarı sarıçığdemlerimiz açar bizim. Banklara oturup usul usul yüzen kuğuları seyredip hayallere daldığımız Kuşulu Park'ımız, Tunalı Hilmi semtindedir.

Mogan'ımız, Eymir'imiz, Göksu'yumuz var bizim. Göle paralel olarak sıralanan kafelerde sıcacık çayımızı yudumlarken mavi sulara dalıp hayaller kurarız. Serçeleri, güvercinleri ekmek kırıntılılarıyla besleriz. Oltamızı atıp balık bekleriz.

Ayran içmeye, dondurma yemeye Çiftlik'e gideriz. Çocukluğumda hayvanat bahçesinin ev sahipleri olan hayvan dostlarımızı görmeye giderdik ama ne yazık ki artık yoklar.

Ankara Kalesi'nden gün batımını seyrederiz. Yüksel Caddesi'nde kitapçıları dolaşır, sıcacık bir Ankara simidini bölüşürüz arkadaşımızla. Sakarya Caddesi'nde balık ekmek, döner ekmek yeriz.

Çocukken Yenimahalle'de otururduk. Akşam yemeğinden sonra çekirdek külahları elimizde Esentepe Mahallesi'nden Beşinci Durak'a giderdik. Vardar'ın o meşhur dondurasından alırdık. Sonra da sohbet ede ede Ragıp Tüzün Caddesi'nden ilerleyerek evlerimize geri dönerdik.

Misafirlerimizi Ankara Garı'ndan uğurlardık, üzülürdük ayrıldık diye. Hafta sonları Atakule'ye çıkar, kuşbakışı seyrederiz dürbünle Ankara'yı.

Resmi bayramlarda Atamızın ebedi istirahatgâhını ziyaret ederiz. Mis gibi çiçek kokan aslanlı yoldan güle oynaya yürürüz. Ulus'ta, Atamızın atın üstündeki heykeli karşılar bizi. Eski Meclis ve Ankara Palas karşı karşıyadır. Gülümserler bize tarih kokan yüzleriyle. Bazı zamanlar Kızılcahamam'a gideriz. Şifalı sularında banyo alır, ormanda yürüyüş yapar, çamların gölgesinde serinleriz. Pikniğe gitmişsek eğer mangal yaptığımız da olur.

Beypazarı'nda tarhana çorbası içer, yaprak sarması tadarız. Gümüş takılar alırız Gümüşçüler Çarşısı'ndan. Dalından dut toplayıp yeriz Ayaş'a gidince. Turşu almadan dönmeziz Çubuk'tan.

Ne duruyorsunuz? Elmadağ'daki kayak merkezine gidin. Serinleyin. Kayıverin Elmadağ'dan aşağı, soluklanıverin Ahlatlıbel'de. İyi gelir Başkent havası. Her derde deva ilaç gibi, su gibi.

Saymakla bitmez güzel Ankara'mın ilçeleri. Ankara kedisi, Ankara keçisi, Ankara tavşanı, Ankara simidi ve Ankara tavaşı ünlüdür şehrimizin. 'Memur Şehri' diye de anılır çoğu zaman. Düzenli şehirdir Ankara'mız. Metro ve Ankaray kolaylaştırır ulaşımı.

Son yıllarda pek çok alışveriş merkezi açıldı Başkent'te. Yazın serin, kışın sıcaktır mekânlar. Gider mağazaları gezer, ihtiyacımızı alır, yorulunca dinleniriz. Acıkınca karnımızı doyurur, canımız isterse sinemaya girer, film izleriz. Bambaşka bir tutkudur Ankara sevdası. Bir kere gönül verdiniz mi zordur vazgeçmesi, çok zor.

Hey arkadaşlar! Neden gelip kendiniz gezmiyor, görmüyorsunuz Başkent'i?

Kuyunun Prensesi

Aradan geçen onca zamana rağmen kendini hâlâ o yerde hissediyordu. Emin olamıyordu bazen, aradan onca zaman geçmiş miydi? Elleri büyüktü evet, ayakları, boyu... Kimse ona kanıtlayamazdı çokça zamanın geçtiğini, o hâlâ ordaydı çünkü.

Kuru bir kıştı. Hava soğuk ve kuraktı. Soğukun da insanın vücudunu yakabildiğini o gün anlamıştı. Nasıl olurdu ama? Sıcakın yapabildiğini onun zıttı olan soğuk nasıl yapabiliyordu? Çocuk akıyla yaşadığı acıyı düşünmenin yanı sıra bunları da düşünüyordu. Ve nasıl oluyorsa düşünceleri tüm bedenini çevreliyordu. Hayal gücünün gücü bu olmalıydı. Düşündüğünü yaşayabilmek. Belki de sıcak ve soğuk da aynı şeyi yapıyordu; aynı şeyi sevip düşündükleri için aynı şeyi yapıyorlardı. Ne yani, biz sıcak ve soğuk düşü-müydük? Ya da gece ve gündüzün. Çünkü gece ve gündüz de aynı şeyi yapabiliyorlar. Bazen gündüz karanlık olabiliyor gece gibi, bazen de gece aydınlık olabiliyor gündüz gibi.

Karanlıkta at arabası çamura batmasın diye bahçeye dökülen çakıl taşları içinde zorlanarak yürüyordu. Epey karanlıktı. Ay kendini kara bulutların hükmüne bırakmış, ihtişamını daha güzel günler için saklıyordu. Elif, daha önce duymadığı cırcır böceklerinin sesinin büyümesine kapılıp annesinin dalgınlığından faydalana-rak açık mutfak kapısından bahçeye sıvışmıştı. Muhab-betleri o kadar koyulaşmıştı ki annesi ve halası, onun yokluğunu uzun süre fark etmediler. Böylece Elif'in maceraya atılacak yeterince zamanı olmuştu.

Elinde bez bebeği ile bahçede ağaçların olduğu karanlık bölüme doğru yürüyor, etrafında görebildiği her şeyi hayal gücünün süzgecinden geçire geçire uzunca bakışlarla süzüyordu. Yerdeki taşlara göre daha parlak olan ufak bir mermer taşı salonun penceresinden süzülen ışığa tutup, "Sen benim güc taşım mısın?" diye sorduktan sonra taşın cevabını bile beklemeden cebine koymuştu sevinçle. Cebindeki taştan cesaret almış olmalıydı ki karanlığa, ağaçların içine doğru emin adımlarla ilerledi. Bu onun, halasının çiftliğindeki unutulmaz macerası olacaktı.

Ayakları çamura bulanıyor ve evin ışıkları gittikçe uzakta kalıyordu. Portakal ağaçlarının kokusu onu cezbetmiş olacak ki ara sıra gözünü kapatıp derin derin nefesler çekiyordu içine. Cırcır böcekleri ise onun geldiğini duymuşlar gibi daha bir cazibeli cırlıyorlardı. Bu da onu kendisini peri masalındaymış gibi hissettiriyor, heyecanlandırıyordu. İçi içine sığmıyor, orman ahalsin onun için hazırladıkları tahta bir an önce oturmak için adımlarını daha da sıklaştırı-yordu. Karanlıktan ve onun içinde gizlenen tehlikeler-den haberdar olamayacak kadar acemi bir prensesi Elif.

Gözünü gökyüzüne çevirdi bir an, o nasıl bir güzelliği öyle. Kara bulutlar kopkoyu mavi olan gökyüzünün içinde nasıl da güzel duruyorlardı öyle! Az önce bahçede gördüğü gökyüzü değildi sanki. Evet evet, bu krallığına yaklaştığının bir işareti olmalıydı. Çünkü insanlar ait oldukları yere yaklaştıkça dünya onlara daha güzel görünüyordu. Şeffaf bir perde olmalıydı gözlerimizde ve kalbimiz onu ancak en çok sevdiği yerde kaldırıyor olmalıydı. Böylece her şey daha muhteşem görünüyordu ait olduğumuz yerde. Tam da bunu yaşıyordu galiba. Cebindeki taşı çıkardı. Az evvelki gibi parlamasa da hâlâ pürüzsüzdü ve ona güç veriyor, yol gösteriyordu.

Ara ara göğe bakıyor, bazen eğilip otlara bir şeyler fısıldıyor, bazen de ağaçların kokusunu içine çekip mutlulukla dönüyordu etrafında. Sonra bir ara durup düşündü.

"Karanlıktan neden korkuyor ki çocuklar? Bence harika! İstedğim her şeyle girebiliyor her şey karanlıkta. Mesela sen güzel ağaç, benim kalemin kapısını koruyan sadık bir dev askersin." deyip ağacın gövdesi-ne sarıldı.

"Sen güzel yıkık duvar, halkıma senin üstüne çıkarak sesleniyorum." demeye kalmadan gökyüzünden bir yıldız kaydığını gördü. Kalbi heyecanın duvarlarına çarpıp geri döndü. Ama o arada nasıl olduysa ayağının altından kaydı yer. Koca bir deliğin içine yuvarlanıver-di.

Etrafında yüksek kale duvarları, bakır rengi, annesinin Mardin'den aldığı çaydanlıktaki gibi, beyaz renkte çeşitli figürlerle dövülmüş devasa bir kapı ve önünde iki dev asker olan bir kalenin kapısının önündeydi şimdi. Bez bebeği ıslanmıştı, etrafında hiç su olmama-sına rağmen. Elini cebindeki taşa uzatmaya çalışıyor ama bir türlü bulamıyordu cebini. Sonra hayreti onu kendine getirdi. Bebeğine sarılıp kale kapısından içeri girdi. İçerisi cennet dedikleri yerin ta kendisiydi. Her türlü ağaç ve güzel çiçek vardı orda. Daha önce hiç karşılaşmadığı güzel kokular geliyordu burnuna. Kokuları severdi. Burnunun da ayrı duyguları olduğuna inanırdı. Her koku ayrı bir duyguydu burnu için.

Sonra cırcır böcekleri geldi ona doğru. Bir sürü cırcır böceği. Onları daha önce görmemişti ama seslerinden tanıyordu. Hepsinin yüzünde tebessüm vardı ve kanatlarında altın işlemeler. Ona yaklaştıkça ikiye bölündü cırcır böceklerinin sürüsü. Aralarından, kanatlarının üstünde ışıltılı bir taç taşıyan büyük bir böcek çıkageldi.

Elif'in gözlerinin hizasında durarak,

"Hoş geldiniz prensesim." dedi gülümseyerek. "Gelin peşimden lütfen tahtınıza gidelim. Sizi bekliyorduk uzun süredir..."

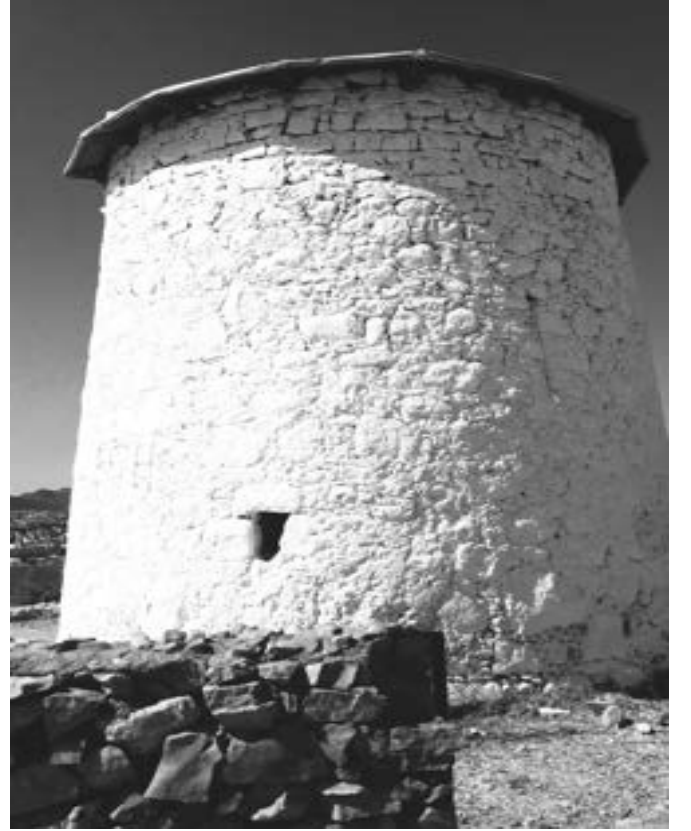
Etrafı altınla süslenmiş mermer bir tahttı bu. Cebindeki taşa çok benziyordu. Heyecanla cebini yoklamak için atıldı ama cebini bir türlü bulamıyordu nedense.

"Bak güzel güç taşı, gücünü benim tahtımdan alıyormuşsun." diyecekti ona. Ama bulamadı. İçinde bir huzursuzluk belirdi. Bebeğine sarılmak istedi ama az önce kucağında duran bebeği de yoktu artık yanında. "Neler oluyor?" dedi korkuyla.

Tahtından bir ışık belirdi sonra, gözlerini kamaştıran bir ışık. Gittikçe parlıyordu. Gözlerini sıkıca kapatarak "Anne!" diye haykırdı. Gözlerini açtığı anda kendini hastane odasının parlak ışığı altında buldu.

Şimdi ise aradan çok zaman geçmesine rağmen, hâlâ gözlerini kapattığında krallığına gidebiliyordu. Annesi ona düştüğü kuyuyu ve sonrasında olanları defalarca anlatmış olsa da o kendi yaşadıklarının daha gerçek olduğunu savunuyordu. O günden sonra oturmak zorunda olduğu tekerlekli sandalyesini de beyaz, parlak mermerden prenses tahtı olarak gördü. Ve krallığından ayrılırken, son defa gördüğü o büyük cırcır böceğinin, onun arkasından haykıran sesini hiç silemedi kulağından.

"Hayallerinize sarılın prensesim, sizin asıl yurdunuz orası." diyordu.

Cemre'nin Çığılı

Göbekli Osman, köyün tek zenginiydi. İstiklâl Savaşın-da eli silah tutanların askere alınacağını duyunca kendisi gibi birkaç çapulcuyla dağa çıkmış, halka zulmeden bir eşkiya olmuştu. O günlerde üç köylünün küçük tarlalarında ölüsü bulunmuştu. Sonradan anlaşıldı ki kendisini jandarmaya şikâyet eder diye düşündüğü köylüleri Göbekli Osman öldürmüştü. Bu yaptıklarıyla kalmamış, zamanla makilikleri temizleyerek kendisine tarla yapmış, köylülerin elindeki bu tapusuz arazilerin tümüne el koymuştu. Şehit haberi gelenlerin karılarını da kimini tecavüz ederek, kimini ölümle korkutarak kendi kadını yapmış, onların topraklarını da almıştı. Öldüğünde, korktukları için, belinde orakla dolaşan Ayşe hariç herkes cenazesine gitmişti. Cenazenin kaldırıldığı günün gecesi Ayşe'nin gidip Göbekli Osman'ın mezarına işediği anlatılırdı korkuyla.

Kadınlar severdi Ayşe'yi. Gizli gizli severdi. Ona yakın olmanın başlarına iş açacağını düşünür, uzak dururlardı ondan. Bilirdi bunu Ayşe, ama adını Oraklı Ayşe'ye çıkarmaları hoşuna giderdi.

Bu köyde yalnızdı Oraklı Ayşe. Her geçen gün daha da yalnızlaşıyordu. Bu yalnızlık korkutuyordu onu. Kocasını da Göbekli Osman'ın öldürttüğünü öğrenmişti, ama hiçbir şey yapamamıştı.

Göbekli Osman'ın ölmesiyle bitmedi her şey. Torunu Demir Ali dedesinden aldığı kötülüğü sürdürdü. Herkes onun marabasıydı köyde. Elinde bir kırbaçla dolaşır, tarlalarında çalıştırdığı köylüleri daha çok çalışır diye kırbaçlar, pis pis sırtırdı. Onun kasabaya birkaç günlüğüne gittiği olurdu bazen. Sevinirlerdi ama daha çok çalışırlardı. Geldiğinde, yapılan işi beğenmezse hepsi acımasızca kırbaçlanırdı. Kaç kez öyle olmuştu.

Güzel kızların, kadınların korkulu rüyasıydı Demir Ali. Her fırsatta onları taciz etmekten çekinmezdi hiç. Kimse de korkudan sesini çıkaramazdı. Bir gün Oraklı Ayşe'nin büyük kızı Gülsüm'e tecavüz etmeye kalkışınca kıyamet koparmıştı Oraklı Ayşe. Jandarmaya gitmiş, çığılıklar atarak şikâyet etmişti. Demir Ali karakola çağırılmış, ifadesi alınmıştı, bir gece tutulmuş, sabahına bırakılmıştı. Delirmişti Oraklı Ayşe. Karakola giderek korkusuzca hesap sormuştu. Bunun üzerine karakol komutanı resmi işlemleri başlatmış, olay mahkemeye taşınmıştı.

Mahkeme aylarca sürmüştü. Köylülerden olayı görenler olduğu halde, hiçbiri tanıklık yapmamıştı. Demir Ali'yi öldürmeyi de düşünmüştü. Büyük kızı Gülsüm on dört, küçük kızı Cemre dokuz yaşındaydı. Demir Ali'yi öldürürse onların hali ne olurdu? Uzun uzun düşündü bunu. Bir çıkış bulamadı. Bu köyde bundan sonra barınamayacağını anlamıştı Oraklı Ayşe.

Yıllar önce Göbekli Osman'ın zulmünden köyü terk ederek Ankara gidip Tuzluca'yı'a yerleşen kayınbiraderi Zülfikar geldi aklına. Bir mektup yazıp, her şeyi uzun uzun anlatıp yardım istedi ondan. Zülfikar mektubu alır almaz köye geldi.

Bütün gece konuştular. Ankara'ya gitmek daha hayırlı olacaktı Oraklı Ayşe için. Kızlarının geleceğini düşünerek her şeyi göze almıştı çoktan. Öbür gece muhtara gidip konuştular. Yardım istediler ondan. Üç evlek tarlasını, çok sevdiği alacalı ineğini, Demir Ali gelip yakar diye her gece nöbet tutarak koruduğu evini üç paraya muhtara sattı.

Her şey olduğu gibi geride bırakıp sabahın köründe ayrıldılar köyden. Dört saat yürüdüktan sonra kasabaya vardılar. Çok beklemediler. Ankara'ya kalkan ilk otobüse bindiler. Dönüp birkaç kez geriye baktı Oraklı Ayşe. Uzaklaşan dağlara baktı. Gözyaşlarını tutamadı. İçine içine ağladı.

Onu oyalamak için kayınbiraderi Zülfikar yol boyunca Tuzluca'yı anlatmaya başladı: "Tuzluca'yı da bizim gibi insanlar yaşıyor Ayşe. Hepsi yoksul. Artvin'den, Çorum'dan, Yozgat'tan, Kayseri'den, Gümüşhane'den, Sivas'tan... gelip küçük bir gecekondu yapıp yerleşmişler Tuzluca'yı'a. Hepsi temiz insanlar. Türkülerimiz aynı. Hiç kimse kapısını kilitlemiyor. Bugüne kadar hiç hırsızlık olmadı. Sokaklarda köpek çok. Onlar şaka yapıyor arada bir. Ayakkabılarımızı gecekondu önünde çıkarıyoruz. Köpekler alıp başka birinin evinin önüne bırakıyor. Merak etme. Bizim gecekondu arkasında boş yer var. Herkes yardım eder. Birkaç gün içerisinde size de bir gecekondu yaparız. Bir düzen kurarsın. Kadınlar ev işlerine, merdiven yıkamaya gidiyor. Seni de götürürler. Alışırısın."

Her şey Zülfikar'ın anlattığı gibiydi. Oraklı Ayşe, diğer kadınlar gibi ev işlerine gitmeye başladı. Bu arada gecekondu yapmak için gereken malzemeler de yavaş yavaş alındı. Tamamlanınca da bir gecede onlarca erkek, kadın gecekonduyu gün ağarmadan tamamladılar. Oradaki herkes mutluydu. Çaylar kondu, yepyeni bir sabahı başlattılar. Sürünerek de olsa artık burada bir yaşam kurabileceğinden emindi Oraklı Ayşe. Onun tek hayali Cemre'yi okutabilmektir.

Cemre'yi okula kaydettiği gün evde bayram havası vardı. Çalışkan bir öğrenci oldu Cemre. Yıllar yuvarlanarak geçti. Başarıyla üniversiteden mezun oldu. Öğretmenlik diplomasını aldı. Bütün Tuzluca'yı sevindi, ama hüzünlüydü Cemre. Atanamam korkusu boğuyordu onu. Kamu Personel Seçme Sınavına hazırlandı gece gündüz. Doksan üç puan aldı. Sözlü mülakatlarda hep elendi.

Her geçen yılda biraz daha umutsuzluğa gömüldü. İş aramaya koyuldu. Bir muhasebecide iş buldu. Hafta dolmadan taciz edildi. Başka büro işlerinde de aynı şey geldi başına. Milletin gözü önünde bir iş olsun diye tezgâhtarlık yapmaya karar verdi. Eli ayağı düzgün, alımlı bir kızdı Cemre. İlk başvurusunda da kabul edildi. Bir giyim mağazasıydı çalışacağı yer. Kendisine maaş verilmeyecek, sorumlu olduğu reyondan sattıkları üzerinden yüzde olacaktı. Kabul etti Cemre. Beş gün geride kaldı, sadece bir sütyen satabilmişti. Baktı olacak gibi değil, yeniden iş aramaya karar verdi. Eve dönerken iş ilanlarına bakmak için bir gazete aldı. Döne döne inceledi iş ilanlarını. Küçük ölçekli bir işletme sekreter arıyordu. Ertesi gün gidip görüştü. Kabul edildi. Asgari ücretle işe başladı.

Bir ay sorunsuz geçmişti. Cuma günüydü, patron Kemal mesai bitiminden sonra haftanın işlerini gözden geçirmek için Cemre'nin ofisine gelmesini istedi. Cemre evrakları toplayıp ofise gitti. Gülererek karşıladı onu Kemal. Elindeki dosyaları alıp çalışma masasının ucuna koydu. Gösterdiği yere oturmasını istedi Cemre'den. Oturdu Cemre. Kimse kalmamıştı işyerinde. O ıssızlığı hissedip korktu. Kemal iki kadeh getirip bıraktı sehpaye. Buzdolabından bir şişe kırmızı şarap alıp geldi. Açtı, kadehleri doldurdu. "Şerefine Cemre." diyerek kadehini kaldırıp sürdürdü sözlerini: "Korkulacak bir şey yok Cemre. Rahat ol. Seni çok beğeniyorum. Seninle yurt dışına iş gezilerine de gideceğiz. En yakınım olacaksın benim." Donup kalmıştı Cemre. Çantasına uzandı, açıp baktı. Babasının sustalı bıçağı oradaydı. Kemal yerinde kalkıp Cemre'nin yanına oturdu, saçlarını okşamaya başladı. Üstüne çullandı. Zorla öpmeye başladı. Cemre el yordamıyla çantasındaki sustalıyı buldu. Düşmesine bastı. İyice üstüne abanmıştı Kemal. Cemre çığlık atarak saptırmaya başladı sustalıyı. Sehpanın dibine yığılıp kaldı Kemal.

Çıgıllıkları duyan gece bekçisi her zamanki olay diye düşünüp binanın dışına çıktı. Biraz sonra kapıdan Cemre'nin çıkıp gittiğini görünce işin öyle olmadığını anladı. İçeriye koştu. Kemal, kanlar içerisinde yerde yatıyordu. Ambulans çağırdı, polise haber verdi.

Cemre kaç zaman sonra evlerinin sokağına girdiğinde ölü gibiydi. Cesedini sürüklüyordu. Büyük bir kalabalık, büyük bir sessizlik, büyük bir soru vardı sokakta. Polisler çoktan gelmişti. Cemre'yi kelepçeleyip götürdüler. Annesinin çıgıllıkları dünyanın öbür ucundan duyuldu.

Çok zaman geçmedi. Cemre'nin davasının görüleceği gün geldi. Mahkeme salonu tıklım tıklım doluydu. Bütün Tuzluca'yı oraya gelmişti sanki. Mahkeme heyeti yerini aldı. Savcı hazırladığı iddianameyi okudu. Cemre'yi suçladı. Planlanmış cinayetten müebbetle cezalandırılmasını istedi. Hâkim Cemre'nin kimlik bilgilerini okuduktan sonra "Olay nasıl oldu? Patronun Kemal'i niçin öldürdün?" diye sordu Cemre'ye. Ayakta duracak hâli yoktu Cemre'nin. Yüzü ölü yüzü gibiydi. Hiçbir şey demeyince yeniden sordu hâkim. Sustu Cemre. Bir daha, bir daha sordu hâkim. Çılgına döndü Cemre. Ciğerlerini yırtarcasına bağırma başladı: "Ben öldürüldüm hâkim bey! Ben öldürüldüm!" Susturamadılar onu. Salonu dolduranların çoğu ağlıyordu. Mübaşirler Cemre'yi zorla dışarıya çıkardılar. Mahkeme başkanı mahkeme heyetiyle bir şeyler konuştu. Sonra kararı okudu: "Saniğin akıl sağlığının tespiti için adli tıpa sevkine..." Dışarıdan Cemre'nin o gittikçe büyüyen çığlığı geliyordu: "Ben öldürüldüm hâkim bey! Ben öldürüldüm!"

